

BSS
BIAŁOWIESKA SZKOŁA STATYSTYKI

Klasyfikacja numeryczna

Czym jest klasyfikacja numeryczna?

Według niektórych badaczy najprostsza metoda ordynacji

Dzieli zbiór danych na grupy

Ułatwia wyodrębnienie zasadniczych cech przedmiotów badania

Redukcja dużej liczby danych pierwotnych do kilku podstawowych kategorii

Zmniejszenie nakładu pracy i czasu analiz (mając 50 obiektów istnieje 10^{80} możliwych sposobów podziału obiektów)

Odkrycie nieznanej struktury danych – analiza bardzo przydatna dla taksonomów przy konstrukcji drzew filogenetycznych oraz dla fitosocjologów

Strategie

Metoda najbliższego sąsiada (single)

Zaliczamy obiekt do tej klasy, do której należy większość z jego najbliższych sąsiadów

Metoda najdalszego sąsiada (complete)

Zaliczamy obiekt do tej klasy, do której należy większość z jego najdalszych sąsiadów

Metoda centroidów (centroid)

Odległość między centroidami dwóch klas

Centroid to punkt, który jest średnią wszystkich zmiennych w klasie

I inne...

Tworzenie dendrogramu

Snowbeds1 – dane składu gatunkowego roślinności wyleżysk wysokogórskich

Legenda: m58k – dane z początku XX wieku;
m58m – dane powtórzone w 2015 roku

Poletka w kolumnach; gatunki w wierszach:

Transpozycja kolumn z wierszami:

```
snowbeds2<-t(snowbeds1)
```

Teraz gatunki w kolumnach, a próby w wierszach:

	Abi.alb	Ace.pse	Aco.fir	Aco.var	Ade.all	Ado.mos	Aeg.pod	Agr.sto	Agr.alp	Agr.can	Agr.rup
m58k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
m58n	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
m67k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Agr.cap	Alc.gla	Alc.flu	Alc.xan	Aln.inc	Ane.nar	Ang.arc	Ang.syl	Ant.car	Anx.alp	Ara.alp
m58k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
m58n	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0
m67k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Art.erl	Aru.dio	Asp.vir	Ast.bel	Asn.maj	Ath.dis	Ath.fil	Ave.ver	Bar.alp	Bet.pub	Ble.spi
m58k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
m58n	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
m67k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bot.lun	Cal.aru	Cal.epi	Cal.vil	Cah.cor	Cll.vul	Cth.pal	Cam.alp	Cam.coc	Cam.rot	Car.ama
m58k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
m58n	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
m67k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Car.opi	Car.fle	Car.gla	Car.imp	Crd.bor	Crd.hal	Crd.neg	Cdu.cri	Crx.atr	Crx.cut	Crx.dig
m58k	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
m58n	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
m67k	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0

Stworzenie macierzy niepodobieństwa składu gatunkowego (obiekt typu dist)

```
library(vegan)  
snowbeds.dist<-vegdist(snowbeds2, method="bray")
```

Usage

```
vegdist(x, method="bray", binary=FALSE, diag=FALSE,  
na.rm = FALSE, ...)
```

Arguments

- x Community data matrix.
- method Dissimilarity index, partial match to "manhattan", "euclidean", "canberra", "clark", "bray", "kulczynski", "jaccard", "gower", "altGower", "morisita", "horn", "mountford", "raup", "binomial", "chao", "cao" or "mahalanobis".
- binary Perform presence/absence standardization before analysis using decostand.
- diag Compute diagonals.
- upper Return only the upper diagonal.
- na.rm Pairwise deletion of missing observations when computing dissimilarities.
- ... Other parameters. These are ignored, except in `method = "gower"` which accepts `range.global` parameter of decostand.

Najczęściej używane w naukach biologicznych miary niepodobieństwa składu gatunkowego to:

Wskaźnik niepodobieństwa Bray-Curtisa (dla danych binarnych/niebinarnych)

Wskaźnik niepodobieństwa Sorensena (dla danych binarnych) – o nim później

snowbeds.dist

Macierz niepodobieństwa Bray-Curtisa pomiędzy próbami (każda z każdą)

Współczynnik niepodobieństwa mieści się pomiędzy 0 a 1,
gdzie 0 oznacza całkowite podobieństwo, a 1 całkowite niepodobieństwo
składu gatunkowego pomiędzy próbami

> snowbeds.dist	m58k	m58n	m67k	m67n	m32k	m32n	m85k	m85n
m58n	0.6406250							
m67k	0.3541667	0.7121212						
m67n	0.4725275	0.6220472	0.2421053					
m32k	0.4363636	0.6575342	0.4912281	0.5596330				
m32n	0.6065574	0.5569620	0.6031746	0.5206612	0.5428571			
m85k	0.3529412	0.5797101	0.5849057	0.6435644	0.4833333	0.5757576		
m85n	0.5047619	0.5035461	0.6146789	0.6346154	0.5121951	0.5407407	0.3739130	
m8ak	0.3465347	0.5912409	0.4285714	0.4600000	0.3277311	0.4809160	0.3153153	0.4385965
m8an	0.4653465	0.6058394	0.6190476	0.6000000	0.4957983	0.6183206	0.4414414	0.3508772
m30k	0.3800000	0.6617647	0.4807692	0.5959596	0.4915254	0.6000000	0.4000000	0.3982301
m30n	0.5841584	0.5620438	0.5047619	0.3600000	0.5798319	0.4045802	0.5855856	0.5614035
m122k	0.4608696	0.6026490	0.5462185	0.5789474	0.4135338	0.5172414	0.2960000	0.4687500
m122n	0.6160000	0.4285714	0.6899225	0.5967742	0.6503497	0.5225806	0.6000000	0.6086957
m100k	0.2323232	0.6444444	0.3592233	0.4285714	0.3675214	0.5658915	0.4311927	0.5178571
m100n	0.4925373	0.5529412	0.4202899	0.4135338	0.5526316	0.4390244	0.6111111	0.6190476
m107k	0.3877551	0.7164179	0.5882353	0.6701031	0.5000000	0.6562500	0.4259259	0.5135135
m107n	0.5407407	0.5204678	0.6690647	0.6567164	0.5294118	0.6121212	0.5310345	0.5000000
m45k	0.3333333	0.6956522	0.2264151	0.3663366	0.4500000	0.5151515	0.5357143	0.5826087
m45n	0.5125000	0.5510204	0.4634146	0.5345912	0.4943820	0.5368421	0.5058824	0.4450867
m21k	0.5897436	0.6315789	0.5365854	0.4805195	0.6250000	0.6111111	0.6136364	0.7142857
m21n	0.5833333	0.4393939	0.5800000	0.4315789	0.5964912	0.4285714	0.6226415	0.6513761
m25Bk	0.6969697	0.7843137	0.7142857	0.6615385	0.8571429	0.7916667	0.7105263	0.7468354
m25Bn	0.8208955	0.5922330	0.7746479	0.6363636	0.8823529	0.7731959	0.7922078	0.7750000
m25Ak	0.6666667	0.8333333	0.6875000	0.6271186	0.8461538	0.7777778	0.7142857	0.7808219

Tworzenie obiektu z dendrogramem (funkcja hclust dostępna w pakiecie bazowym)

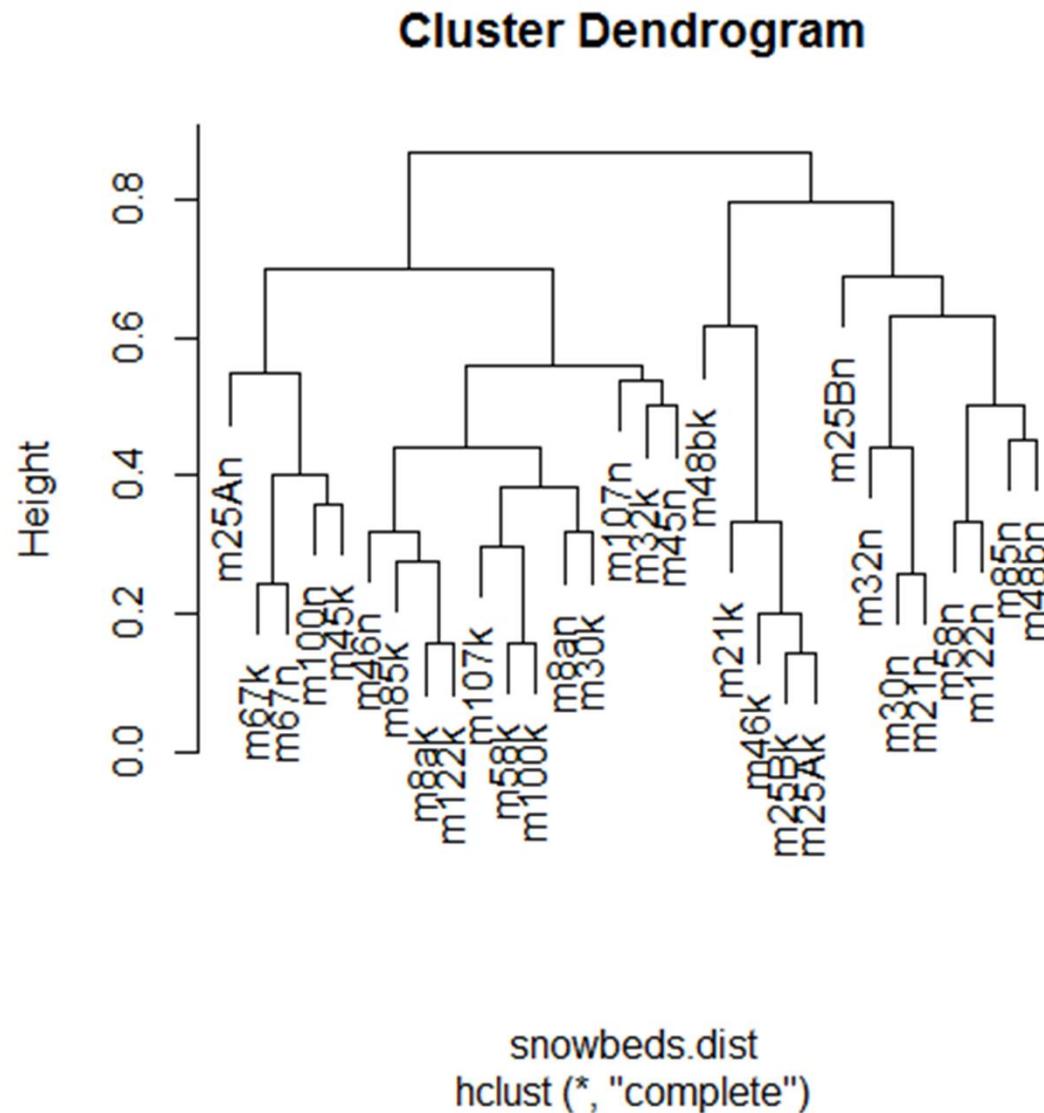
```
hc.snowbeds<-hclust(snowbeds.dist, "complete")
```

Arguments

<code>d</code>	a dissimilarity structure as produced by <code>dist</code> .
<code>method</code>	the agglomeration method to be used. This should be (an unambiguous abbreviation of) one of " <code>ward.D</code> ", " <code>ward.D2</code> ", " <code>single</code> ", " <code>complete</code> ", " <code>average</code> " (= UPGMA), " <code>mcquitty</code> " (= WPGMA), " <code>median</code> " (= WPGMC) or " <code>centroid</code> " (= UPGMC).
<code>members</code>	<code>NULL</code> or a vector with length <code>size</code> of <code>d</code> . See the 'Details' section.
<code>x</code>	an object of the type produced by <code>hclust</code> .
<code>hang</code>	The fraction of the plot height by which labels should hang below the rest of the plot. A negative value will cause the labels to hang down from 0.
<code>check</code>	<code>logical</code> indicating if the <code>x</code> object should be checked for validity. This check is not necessary when <code>x</code> is known to be valid such as when it is the direct result of <code>hclust()</code> . The default is <code>check=TRUE</code> , as invalid inputs may crash <code>R</code> due to memory violation in the internal C plotting code.

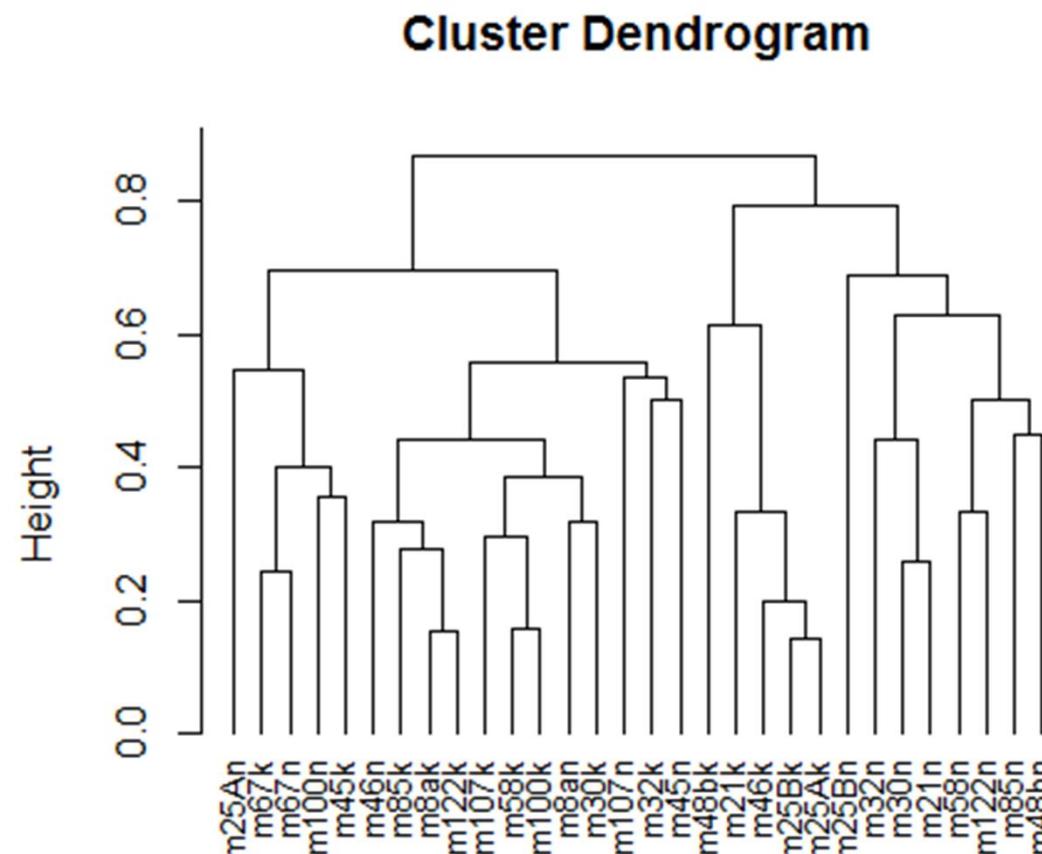
Tworzenie wykresu (drzewka/dendrogramu (nie)podobieństwa składu gatunkowego pomiędzy poletkami)

plot(hc.snowbeds)

Wyrównanie nazw prób do jednej linii i zmiana wielkości czcionki:

```
plot(hc.snowbeds, hang = -1, cex = 0.8)
```


snowbeds.dist
hclust (*, "complete")

Wskaźnik Sorensena

```
snowbeds1<-read.csv("snowbeds1.csv", sep=";", dec=",", header=TRUE)
```

Transpozycja kolumn z wierszami (w kolumnach gatunki, w wierszach id polecenia)

```
snowbeds2<-as.data.frame(t(snowbeds1))
```

Konieczna transformacja do danych binarnych

```
snowbeds3<-decostand(snowbeds2, method='pa')
```

```
library(betapart)
beta0<-beta.pair(snowbeds3, index.family = 'sorensen')
```

Value

The function returns a list with three dissimilarity matrices. For `index.family="sorensen"` the three matrices are:

`beta.sim.dist` object, dissimilarity matrix accounting for spatial turnover (replacement), measured as Simpson pair-wise dissimilarity

`beta.sne.dist` object, dissimilarity matrix accounting for nestedness-resultant dissimilarity, measured as the nestedness-fraction of Sorensen pair-wise dissimilarity

`beta.sor.dist` object, dissimilarity matrix accounting for total dissimilarity, measured as Sorensen pair-wise dissimilarity (a monotonic transformation of beta diversity)

For `index.family="jaccard"` the three matrices are:

`beta.jtu.dist` dissimilarity matrix accounting for spatial turnover, measured as the turnover-fraction of Jaccard pair-wise dissimilarity

`beta.jne.dist` object, dissimilarity matrix accounting for nestedness-resultant dissimilarity, measured as the nestedness-fraction of Jaccard pair-wise dissimilarity

`beta.jac.dist` object, dissimilarity matrix accounting for beta diversity, measured as Jaccard pair-wise dissimilarity (a monotonic transformation of beta diversity)

Wskaźnik Sorensena

beta0 jest listą zawierającą trzy poziomy

str(beta0)

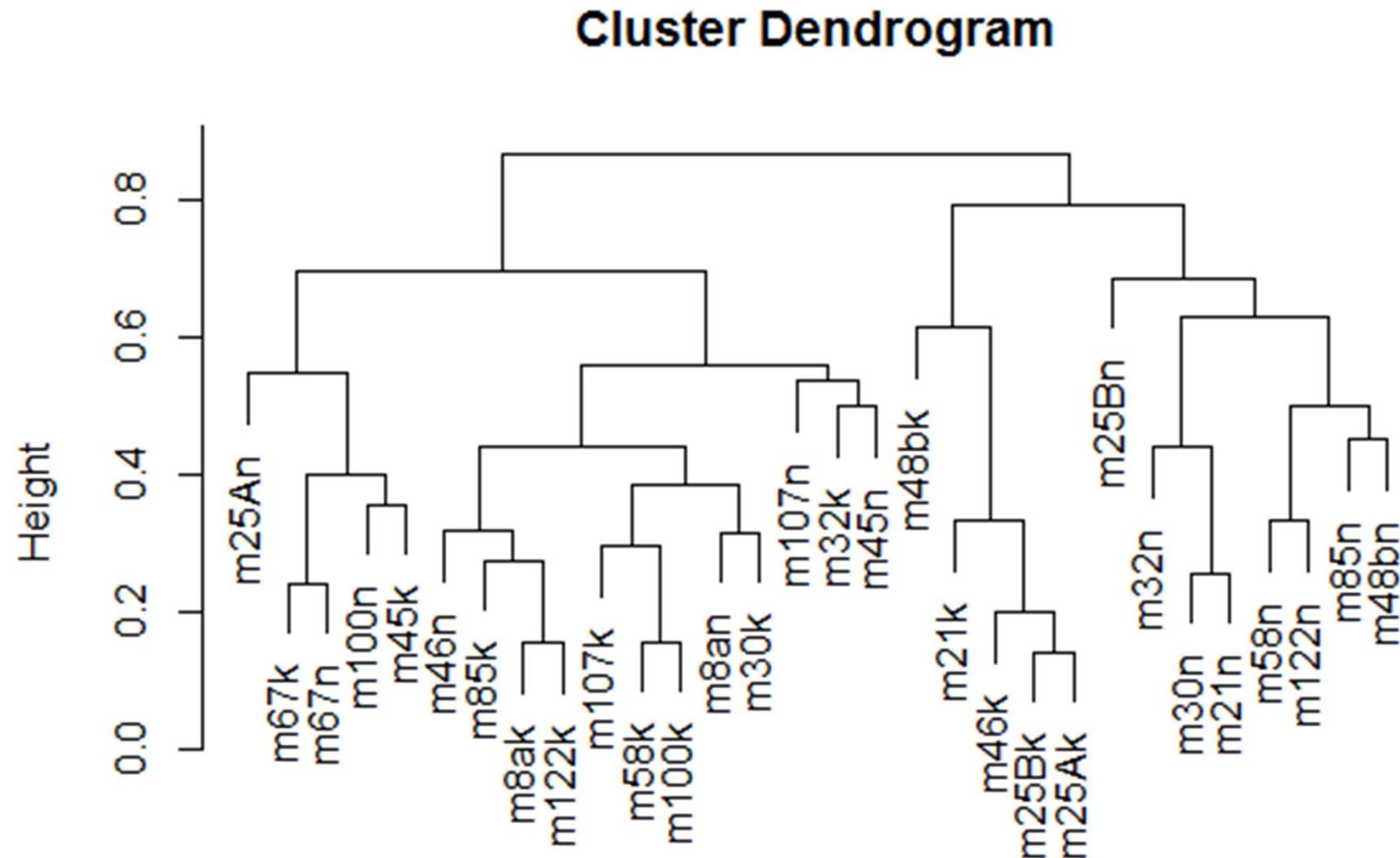
```
> str(beta0)
List of 3
 $ beta.sim: 'dist' num [1:435] 0.5 0.278 0.412 0.333 0.5 ...
   ..- attr(*, "Labels")= chr [1:30] "m58k" "m58n" "m67k" "m67n" ...
   ..- attr(*, "Size")= int 30
   ..- attr(*, "call")= language as.dist.default(m = beta.sim)
   ..- attr(*, "Diag")= logi FALSE
   ..- attr(*, "Upper")= logi FALSE
 $ beta.sne: 'dist' num [1:435] 0.1087 0.038 0.0168 0.0813 0.0814 ...
   ..- attr(*, "Labels")= chr [1:30] "m58k" "m58n" "m67k" "m67n" ...
   ..- attr(*, "Size")= int 30
   ..- attr(*, "call")= language as.dist.default(m = beta.sne)
   ..- attr(*, "Diag")= logi FALSE
   ..- attr(*, "Upper")= logi FALSE
 $ beta.sor: 'dist' num [1:435] 0.609 0.316 0.429 0.415 0.581 ...
   ..- attr(*, "Labels")= chr [1:30] "m58k" "m58n" "m67k" "m67n" ...
   ..- attr(*, "Size")= int 30
   ..- attr(*, "call")= language as.dist.default(m = beta.sor)
   ..- attr(*, "Diag")= logi FALSE
   ..- attr(*, "Upper")= logi FALSE
```

beta0\$beta.sor - to nas interesuje

	m58k	m58n	m67k	m67n	m32k	m32n	m85k	m85n	m8ak
m58n	0.6086957								
m67k	0.3157895	0.6666667							
m67n	0.4285714	0.6000000	0.2432432						
m32k	0.4146341	0.6470588	0.4883721	0.6000000					
m32n	0.5813953	0.5094340	0.6444444	0.5714286	0.5833333				
m85k	0.3000000	0.5200000	0.5238095	0.5897436	0.4666667	0.4893617			
m85n	0.4500000	0.4000000	0.6190476	0.6410256	0.5111111	0.4893617	0.3181818		
m8ak	0.2631579	0.5416667	0.4000000	0.4594595	0.3488372	0.5111111	0.2380952	0.4761905	
m8an	0.3846154	0.5510204	0.6097561	0.6315789	0.5000000	0.6521739	0.3488372	0.3953488	0.3170732
m30k	0.2631579	0.5833333	0.4500000	0.5675676	0.4883721	0.6000000	0.3333333	0.3809524	0.3000000
m30n	0.5555556	0.5217391	0.5263158	0.3714286	0.6097561	0.4418605	0.5500000	0.5500000	0.4210526
m122k	0.3953488	0.5849057	0.4666667	0.5238095	0.3750000	0.4800000	0.2765957	0.4468085	0.1555556
m122n	0.5454545	0.3333333	0.6086957	0.5348837	0.5918367	0.4117647	0.5416667	0.5000000	0.4347826
m100k	0.1578947	0.6250000	0.3500000	0.4594595	0.3488372	0.6000000	0.3333333	0.5238095	0.2000000
m100n	0.4509804	0.5737705	0.3962264	0.4000000	0.5714286	0.4827586	0.5636364	0.6000000	0.4716981
m107k	0.2972973	0.6595745	0.5897436	0.6666667	0.4761905	0.6818182	0.3658537	0.5121951	0.2307692
m107n	0.5294118	0.5081967	0.6981132	0.6800000	0.5357143	0.6206897	0.4909091	0.5636364	0.4339623
m45k	0.2682927	0.6470588	0.2558140	0.4000000	0.4347826	0.5416667	0.4666667	0.5555556	0.3953488
m45n	0.4925373	0.5064935	0.4782609	0.5454545	0.5000000	0.5945946	0.4647887	0.4647887	0.4782609
m21k	0.5714286	0.6842105	0.5333333	0.4074074	0.6363636	0.6000000	0.5625000	0.6875000	0.4000000
m21n	0.5428571	0.4666667	0.5675676	0.4117647	0.6000000	0.3809524	0.5897436	0.5897436	0.4594595
m25bk	0.6000000	0.7714286	0.6296296	0.5000000	0.8000000	0.6875000	0.6551724	0.7241379	0.5555556
m25bn	0.7600000	0.6000000	0.7037037	0.5833333	0.8666667	0.6875000	0.7241379	0.6551724	0.7037037
m25Ak	0.6000000	0.7714286	0.6296296	0.5000000	0.8000000	0.6875000	0.6551724	0.7241379	0.5555556

Dendrogram z niepodobieństwem składu gatunkowego poletek Sorensena (gatunki w skali presence/absence)

```
clust.soren<-hclust(beta0$beta.sor, "complete")
plot(clust.soren)
```


Metody ordynacji pośredniej

Jak działają?

Nie są celem samym w sobie

Grupują obiekty w określonym porządku/kolejności

Dane wielowymiarowe redukowane do niskowymiarowych

Zakładają, że istnieje bazowa struktura danych

Różnice w składzie gatunkowym tłumaczone przez zmienne (charakteryzujące strukturę ugrupowań organizmów lub pośrednio opisujące parametry środowiska) według prostego modelu odpowiedzi

Metody ordynacyjne służą identyfikacji tej podstawowej zależności

Wiele możliwych zmiennych. Które są ważne?

Dają globalny, holistyczny obraz, w przeciwieństwie do regresji, która daje lokalny, indywidualistyczny i redukcjonistyczny pogląd

Zanim zaczniemy...

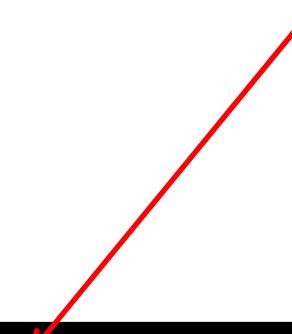
Pusta komórka w prawym górnym rogu naszej tabelki jest ważna

Jeśli będzie tam jakaś zawartość, R wywali błąd

Jak powiedzieć R, że ta komórka jest pusta?

Jeśli zrobimy csv z naszego pliku exela i wrzucimy w R, będzie on wyglądał tak:

Puste pole z exela R musi czymś wypełnić (dla R nie jest to wartość NA, bo mu tego nie powiedzieliśmy), więc domyślnie wrzuca X, którego musimy się pozbyć

	X	A10h	A10	A11h	A11	A1h	A1	A2h	A2	A3h	A3	A4h	A4	A5h	A5	A6h	A6	A7h	A7	A8h	A8	A9h	A9	B10h	B10	B11h	B11	B1h	B1
1	Acr.gem	0	0	2	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	
2	Aly.var	1	0	0	2	1	1	2	0	2	1	2	2	2	1	1	0	1	1	1	2	2	1	3	1	1	1	1	0
3	Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0

Jak usunąć X?

Klikamy prawym przyciskiem myszy w nasz plik csv i wybieramy opcję „edytuj”

Plik otworzy się w notatniku

;;A10h;A10;A11h;A11;A1h;A1;A2h;A2;A3h;A3;A·
h;N8;01h;01;02h;02;03h;03;P1h;P1
Acr.gem;0;0;2;1;0;1;1;0;0;0;1;0;0;0;0;0;
Aly.var;1;0;0;2;1;1;2;0;2;1;2;2;2;1;1;0;1
Ani.bif;0;0;0;0;0;0;1;0;1;0;0;0;0;0;0;0;
Art.art;1;0;1;0;1;1;2;0;0;1;2;1;1;0;1;0;1
Art.atr;0;0;0;0;1;0;1;1;1;0;0;0;0;0;0;0;
Art.did;1;2;0;1;1;2;1;1;0;1;1;1;1;0;1;1;1
Art.rad;0;0;0;0;1;0;0;0;0;0;0;0;0;0;0;0;

Potem usuwamy średnik w lewym górnym rogu

Jak powinna wyglądać nasza ramka danych (macierz), zanim każemy R zrobić ordynację?

Dla nas bardziej intuicyjne jest, przedstawienie tabelki tak:

W kolumnach poletka

W wierszach gatunki

> epi	A10h	A11h	A1h	A2h	A3h	A4h	A5h	A6h	A7h	A8h	A9h	B10h	B11h	B1h	B2h	B3h	B4h	B5h	B6h	B7h	B8h	B9h	C10h	C11h	C1h	
Acr.gem	0	2	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	2	0	0	
Aly.var	1	0	1	2	2	2	1	1	1	2	3	1	1	1	2	2	0	0	1	3	2	2	2	0	0	
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
	c2h	c3h	c4h	c5h	c6h	c7h	c8h	c9h	d10h	d11h	d1h	d2h	d3h	d4h	d5h	d6h	d7h	d8h	d9h	E10h	E11h	E1h	E2h	E3h	E4h	E5h
Acr.gem	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Aly.var	0	2	1	0	2	1	1	2	1	1	0	0	2	1	2	1	0	2	2	0	0	0	0	1	1	2
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	E6h	E7h	E8h	E9h	E10h	E11h	F1h	F2h	F3h	F4h	F5h	F6h	F7h	F8h	F9h	G10h	G11h	G1h	G2h	G3h	G4h	G5h	G6h	G7h	G8h	G9h
Acr.gem	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Aly.var	1	1	2	0	0	2	0	0	0	2	1	0	1	1	3	3	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	H10h	H11h	H1h	H2h	H3h	H4h	H5h	H6h	H7h	H8h	H9h	I10h	I11h	I1h	I2h	I3h	I4h	I5h	I6h	I7h	I8h	I9h	K10h	K11h	K1h	
Acr.gem	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
Aly.var	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	1	1	3	2	2	1	1	1	0
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	K2h	K3h	K4h	K5h	K6h	K7h	K8h	K9h	L10h	L11h	L1h	L2h	L3h	L4h	L5h	L6h	L7h	L8h	L9h	M10h	M11h	M1h	M2h	M3h	M4h	M5h
Acr.gem	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aly.var	0	0	0	1	0	0	2	2	1	2	0	0	0	1	2	3	1	3	3	1	0	0	0	0	3	2
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Niemniej jednak, jeśli wrzucimy tabelkę w takiej postaci, dla R będzie to nieczytelne

Błąd może i nie wyskoczy, ale cała analiza będzie zrobiona nieprawidłowo i na odwrót

Co trzeba zrobić?

Zamienić kolumny z wierszami:

```
epi.t<-t(epi)
```

	Acr.gem	Aly.var	Ani.bif	Art.art	Art.atr	Art.did	Art.rad	Art.spa	Art.vin	Ath.rua	Ath.spe	Bac.arc	Bac.bec
A10h	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
A11h	2	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
A1h	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
A2h	1	2	0	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0
A3h	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
A4h	1	2	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0
	Bac.lau	Bac.rub	Bct.dry	Bia.glo	Bry.fus	Bry.imp	Bue.dis	Bue.eru	Bue.gri	Bue.sch	cal.ads	cal.gla	cal.sal
A10h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A11h	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
A1h	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
A2h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A3h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
A4h	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0
	cal.vir	c1p.pyr	Can.xan	Crb.ant	Cet.cet	Cha.bra	Cha.bru	Cha.chl	Cha.chr	Cha.fer	Cha.fur	Cha.gra	Cha.pha
A10h	0	0	2	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0
A11h	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	2	0
A1h	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	2	0
A2h	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	1	2	0
A3h	0	0	2	0	1	0	0	1	2	0	0	2	0
A4h	0	0	1	0	1	0	0	1	2	0	0	2	1

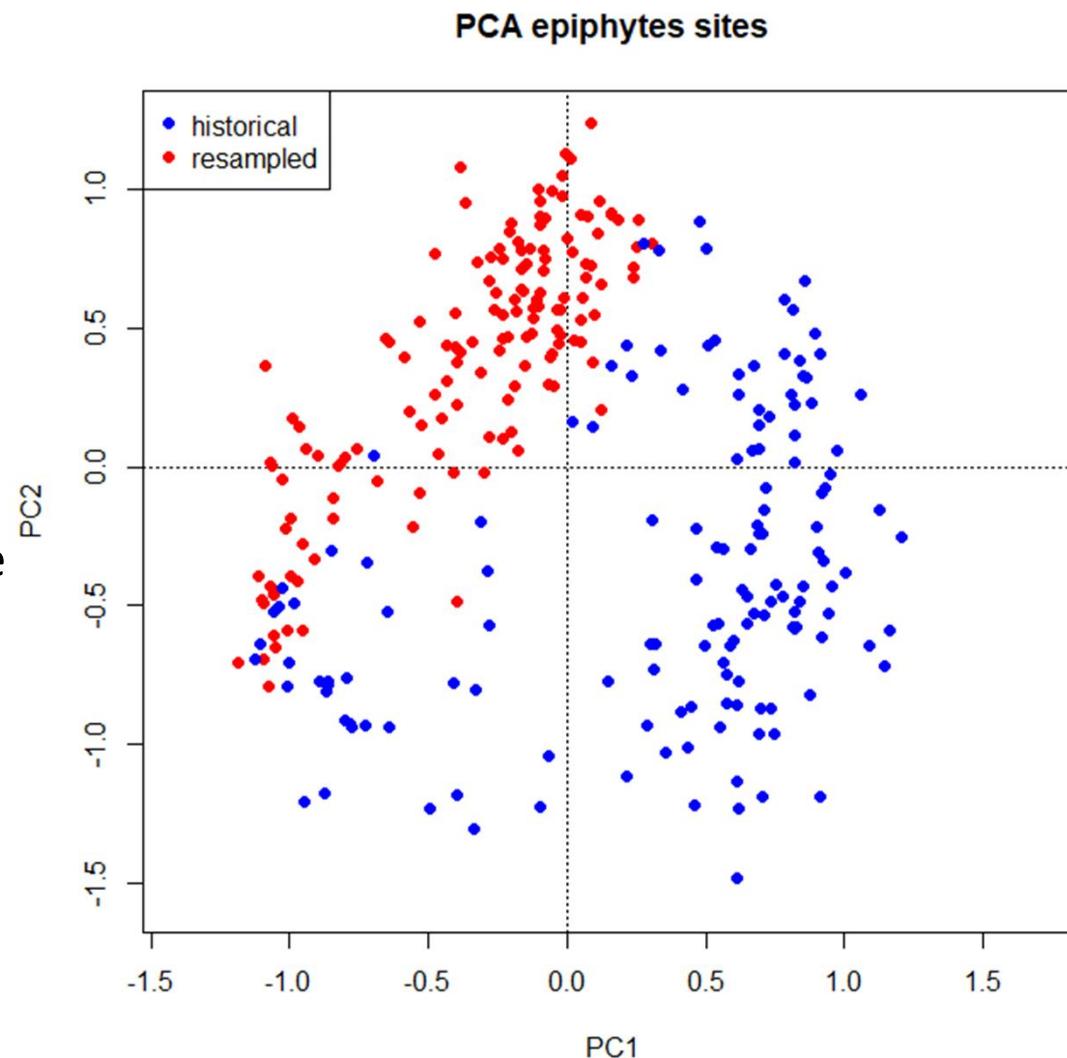
Teraz jest OK, możemy ruszać

PCA (Principal Component Analysis)

Wyliczenie głównych składowych – sztucznych zmiennych;
tzw. loadings

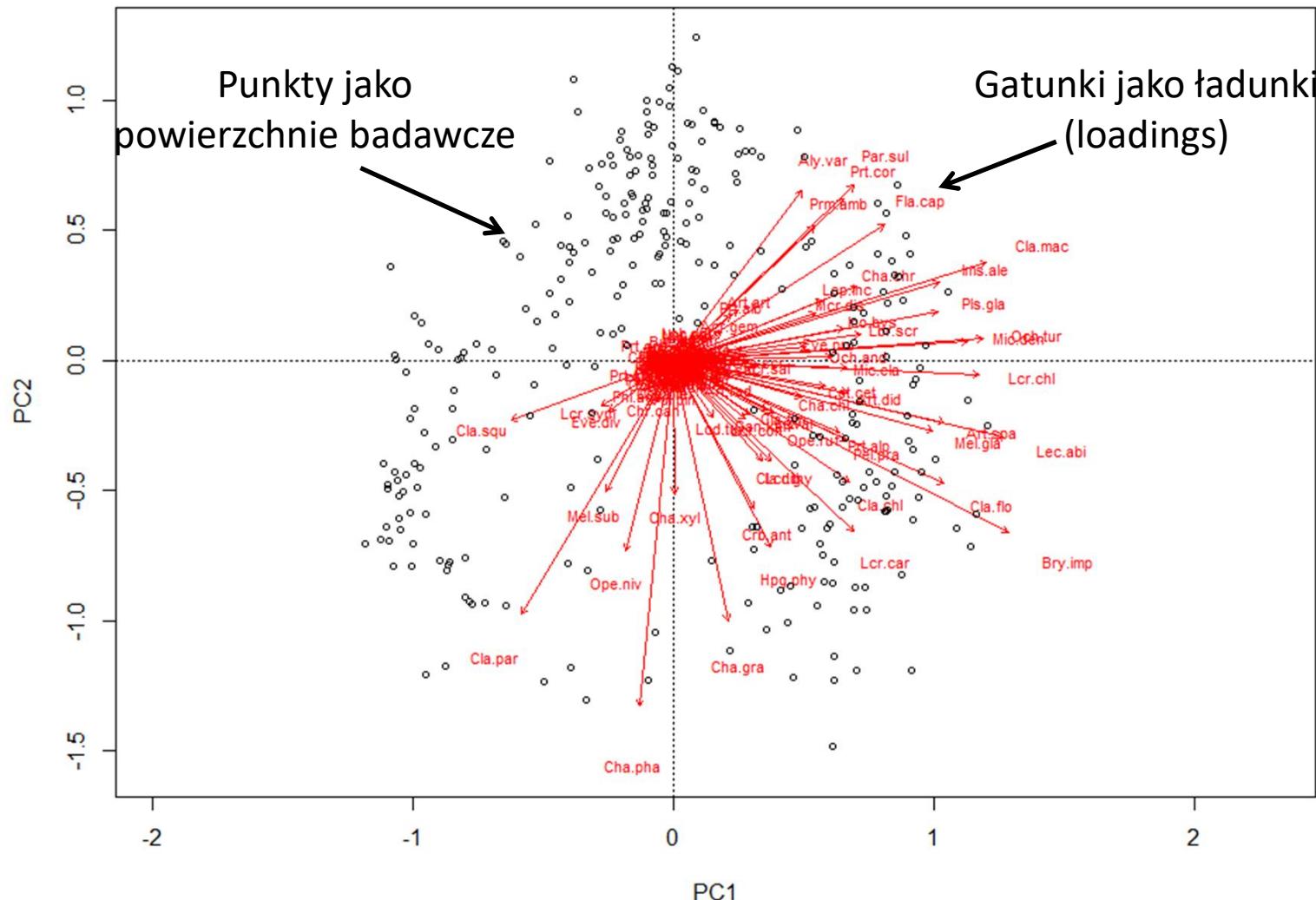
Zmienne te to liniowe kombinacje cech, skorelowane ze sobą

Kilka głównych składowych pozwala wyjaśnić większość zmienności

PCA w R

```
library(vegan)
pca1<-rda(epi.t)
biplot(pca1, choices = c(1, 2), type = c("text", "points"))
```


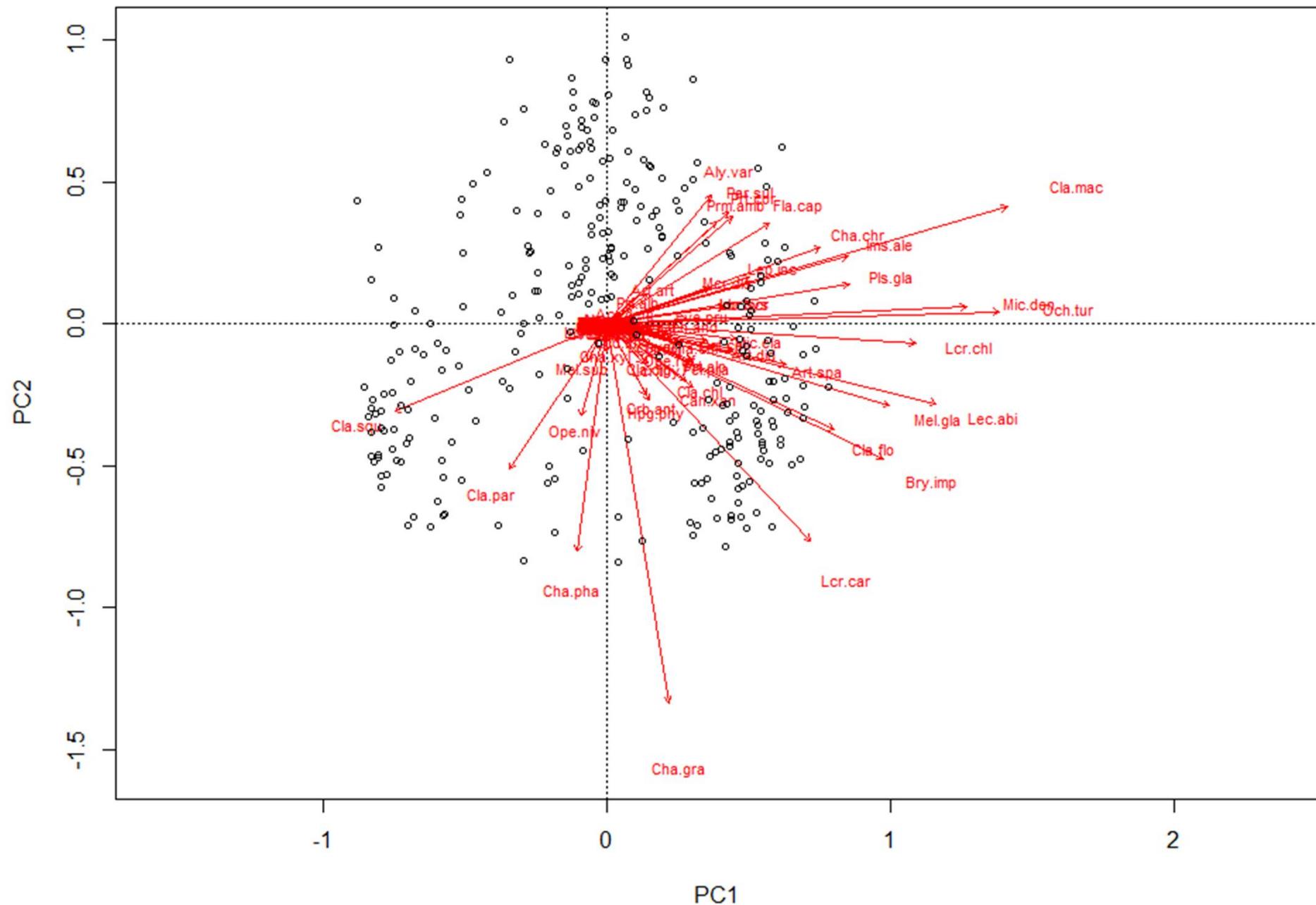
Czy w tym przypadku przedstawianie gatunków jako „ładunki” ma sens?
Oczywiście, że ma, ale wykres nieczytelny ze względu na dużą liczbę gatunków
Rozwiązanie? – zmniejszenie wpływu gatunków rzadkich (występujących w niskich pokryciach) na wyniki.

Robi to funkcja `vegan::downweight()`

Downweighting przeprowadzamy na zbiorze wyjściowym:

```
epi.down<-downweight(epi.t, fraction = 1)
pca.down<-rda(epi.down)
biplot(pca.down, choices = c(1, 2),
       type = c("text", "points"))
```

Lepiej?

Może i lepiej, ale wykres wciąż wydaje się nieczytelny

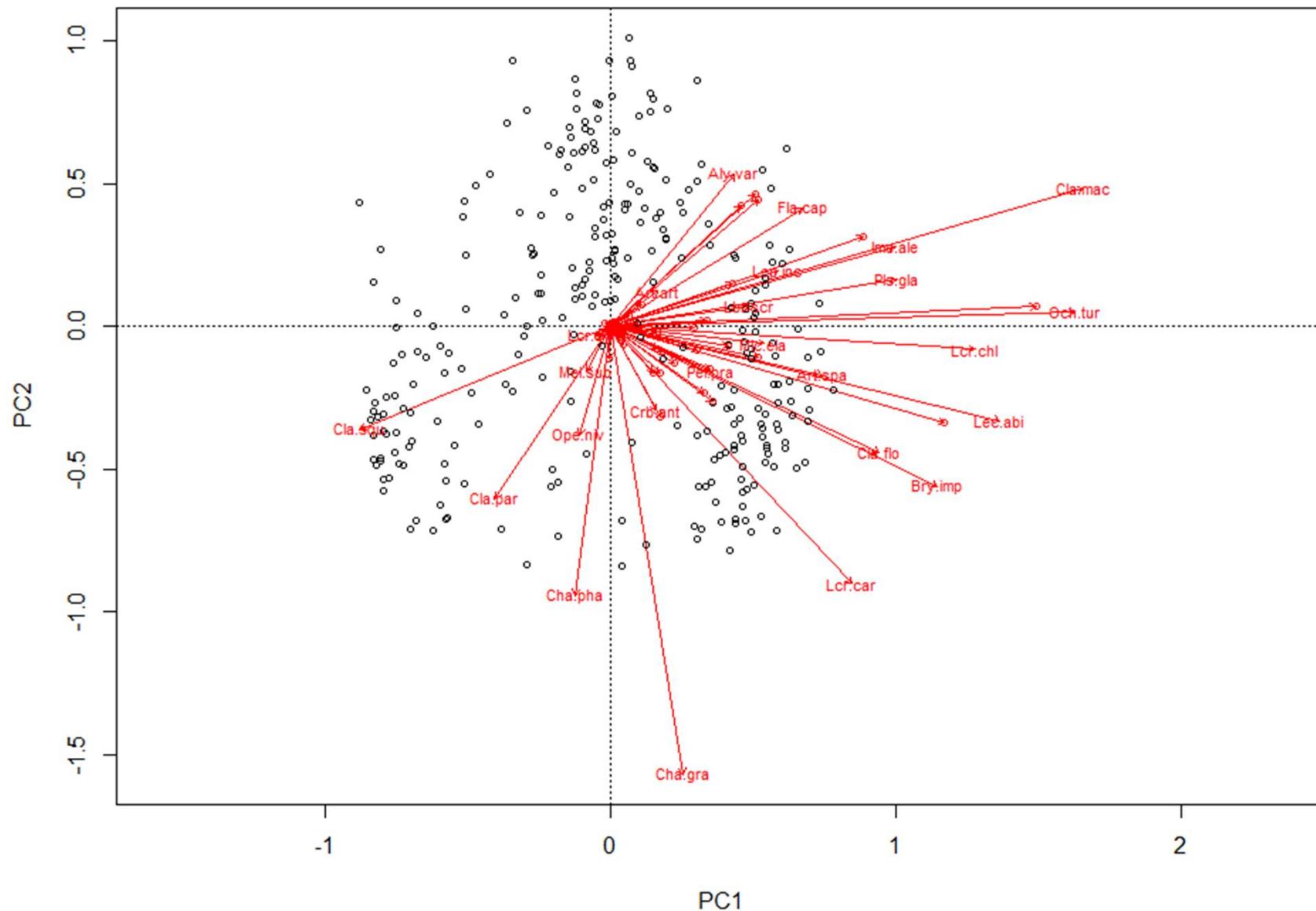
Inne rozwiązanie – ręczne usunięcie gatunków „zbitych” w chmurę w środku układu współrzędnych, ale trzeba o tym napisać, prezentując rycinę w publikacji

Albo jeszcze inne (dla leniwych) – funkcja `vegan::orditorp()`, która automatycznie wyrzuca te gatunki, które się pokrywają:

```
biplot(pca.down, choices = c(1, 2))  
orditorp (pca.down, display = 'sp', col="red")
```

Rozwiązanie dobre gdy liczba gatunków jest niewielka

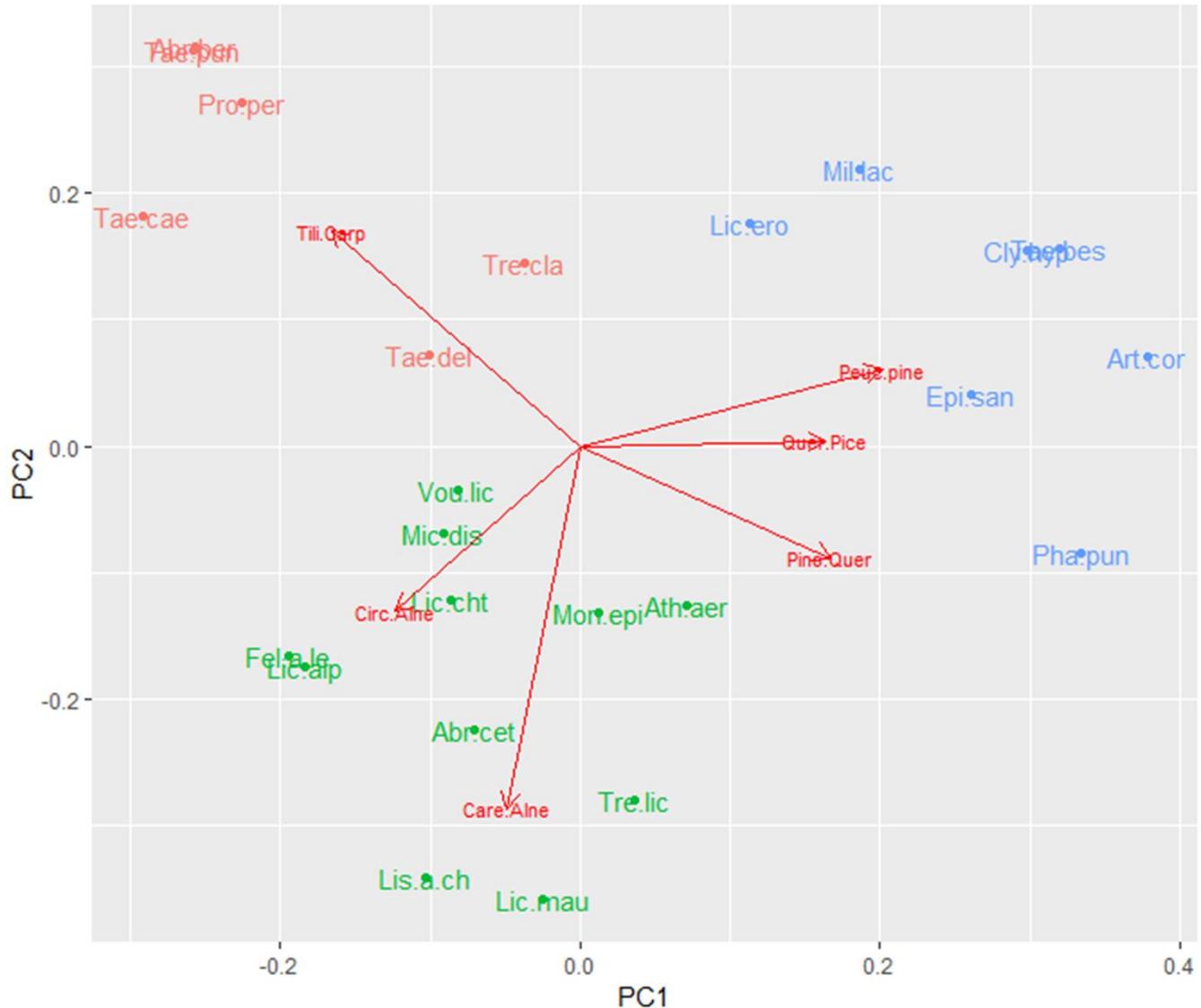
A teraz?

Duża plastyczność PCA – jako loadings można pokazywać zarówno gatunki (species), jak i powierzchnie (sites)

Inny zbiór danych:

Punkty z nazwami to współrzędne gatunków grzybów naporostowych (species), a loadings to zbiorowiska leśne (sites)

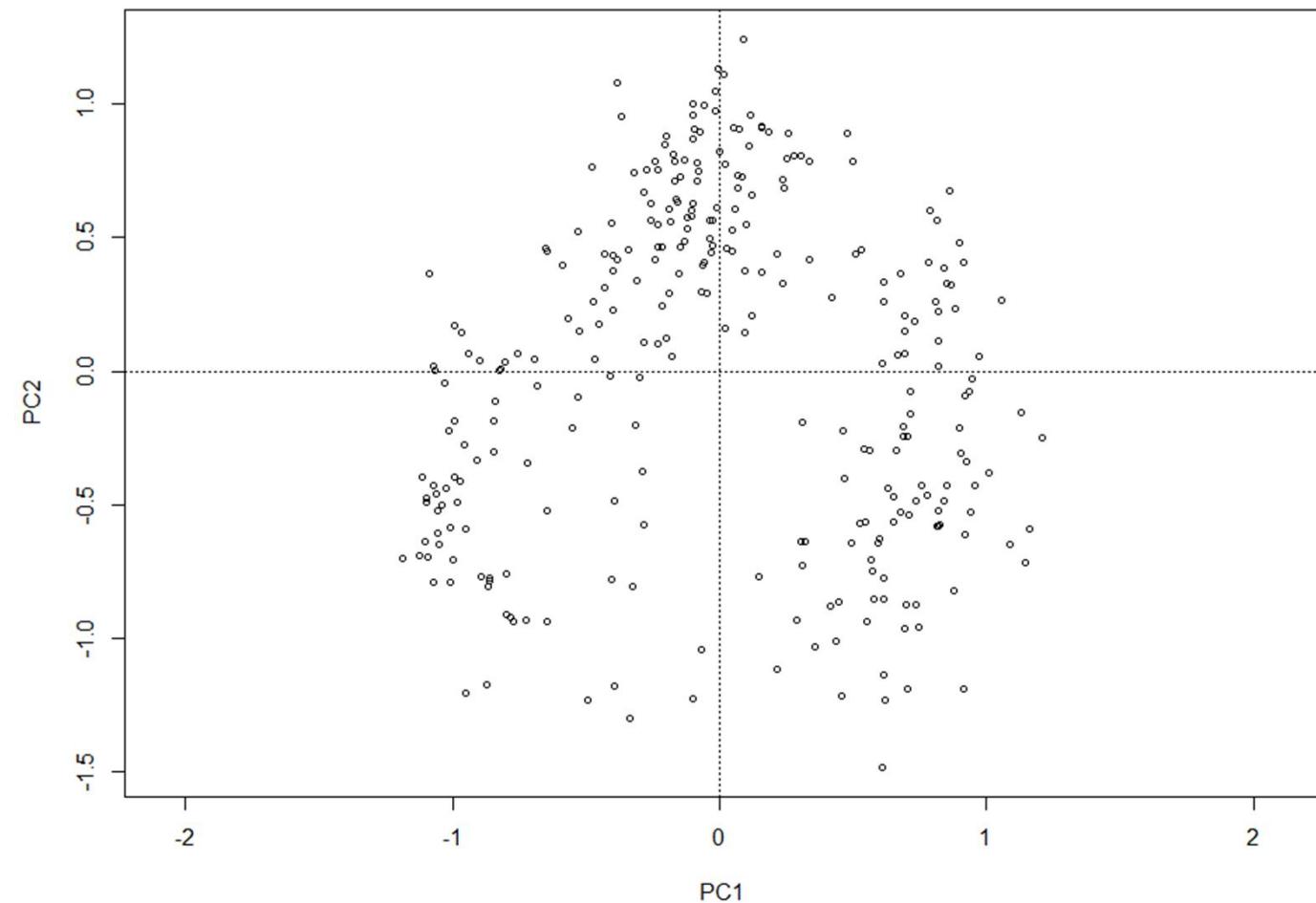

Wróćmy do naszych porostów

Na wykresie widzimy, że wydzieliły nam się dwie chmury punktów – jak to interpretować?

Wiemy, że badaliśmy zmiany składu gatunkowego porostów w czasie (dane historyczne z lat 80 vs. dane aktualne z 2014 r.)

Można zatem przypuszczać, że to czas był główną zmienną wpływającą na rozrzut punktów, a główny podział nastąpił wzdłuż osi PC1 i (lub) PC2

No to wrzućmy sobie czas jako faktor na PCA.

Jak to zrobić – pokolorujemy punkty na czerwono i niebiesko:

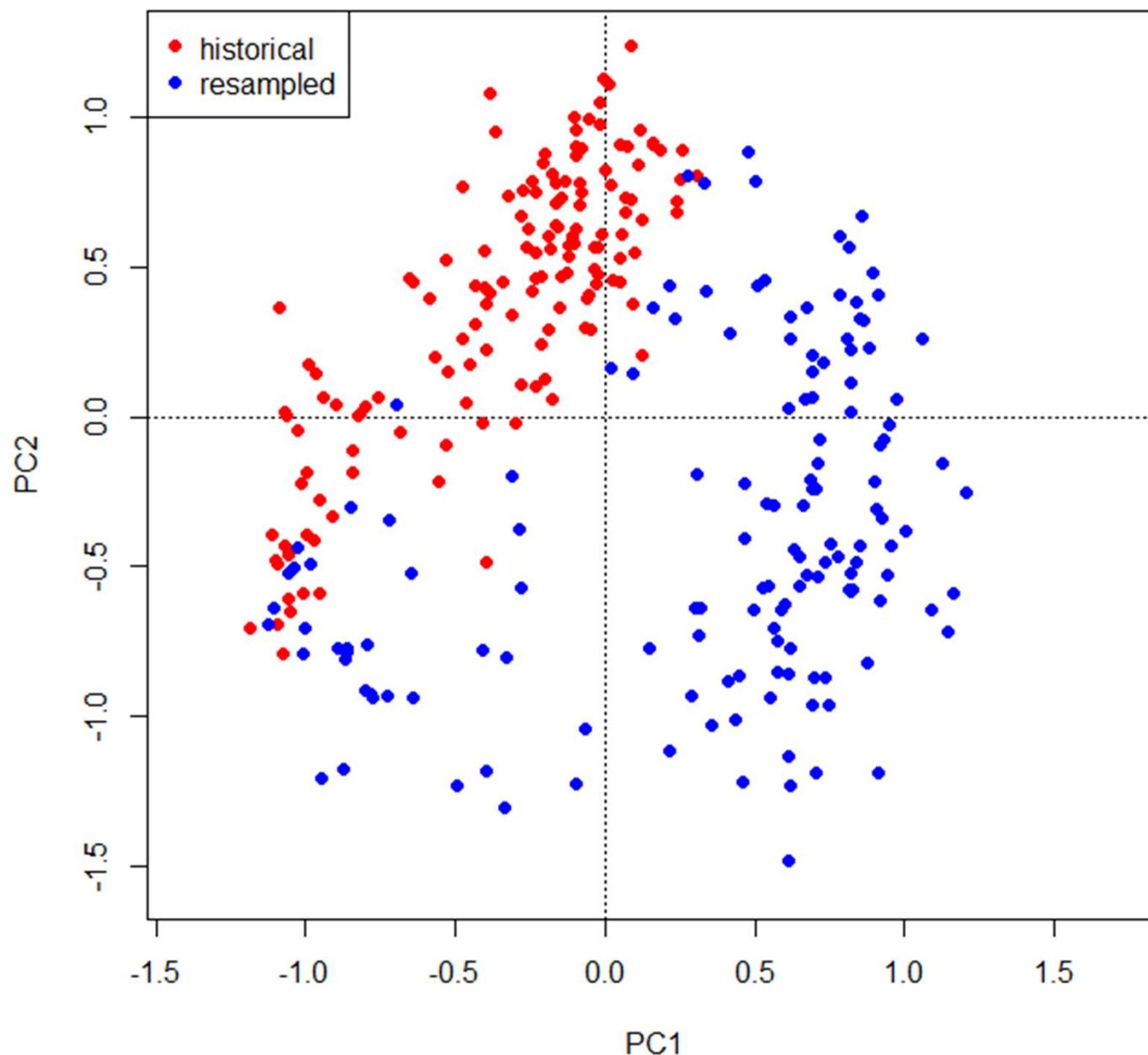
```
names1<-rep(c("h","n"), 144) #obiekt niosący informację, które poletko jest historyczne (h), a które powtórzone (n)
```

Obrazek:

```
plot(pca1, type='n', xlab="PC1", ylab="PC2", main='PCA epiphytes sites')
points(scores(pca1)$sites[,1][which(names1=="h")],
       scores(pca1)$sites[,2][which(names1=="h")], col="red", pch=19)
points(scores(pca1)$sites[,1][which(names1=="n")],
       scores(pca1)$sites[,2][which(names1=="n")], col="blue", pch=19)
legend('topleft', c('historical', 'resampled'), col=c('red', 'blue'), pch=c(19,19), cex=1)
```

```
scores(pca1)$sites[,1] #ekstrakcja współrzędnych punktów dla PC1
scores(pca1)$sites[,2] #ekstrakcja współrzędnych punktów dla PC2
```

PCA epiphytes sites

PCA w ggplot2

Bazowe funkcje wizualizujące ordynacje w vegan dają brzydkie obrazki
Trzeba założyć, że zarówno recenzent, jak i czytelnik będą wzrokowcami
Ponadto, kod przedstawiony 2 slajdy wcześniej nieintuicyjny oraz przydługi
Dlatego zróbmy to PCA w ggplot – łatwiej i szybciej
Plus o wiele więcej możliwości „tunningu” naszego obrazka

Zaczynamy od ekstrakcji współrzędnych poletek (punktów na wykresie):

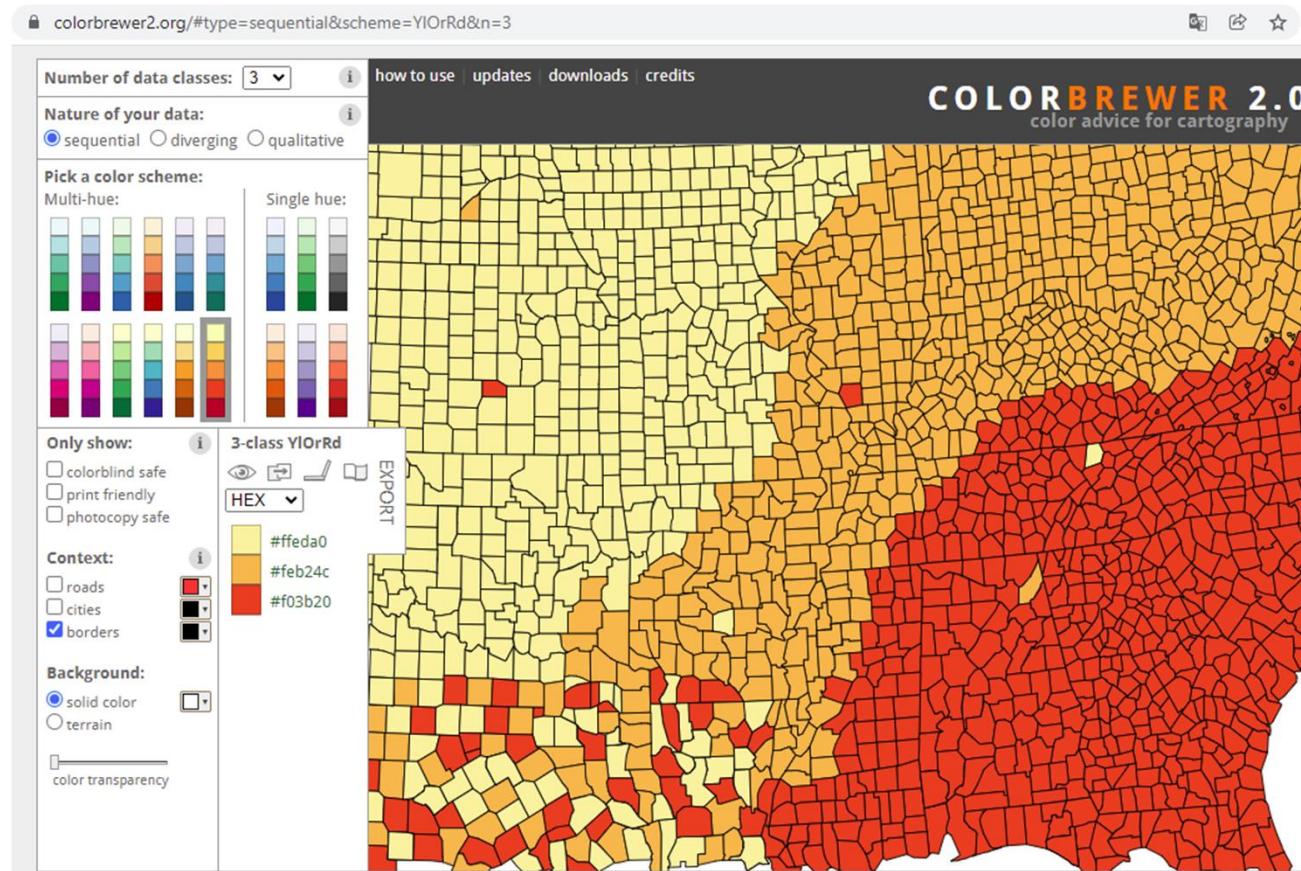
```
scores(pca1)$sites[,1] #ekstrakcja współrzędnych punktów dla PC1  
scores(pca1)$sites[,2] #ekstrakcja współrzędnych punktów dla PC2  
  
scores.pca<-as.data.frame(cbind(scores(pca1)$sites[,1], scores(pca1)$sites[,2]))  
  
names(scores.pca)<-c('PCA1', 'PCA2')
```

Tak samo współrzędne można ekstrahować dla gatunków – zamiast „sites” dajemy „species”

A potem...

names1<-rep(c("h","n"), 144) #obiekt niosący informację, które poletko jest historyczne (h), a które powtórzone (n)

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2,  
col=names1),alpha=0.5,size=3,shape=19)+scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))
```


Efekt

Co może nam się nie podobać?

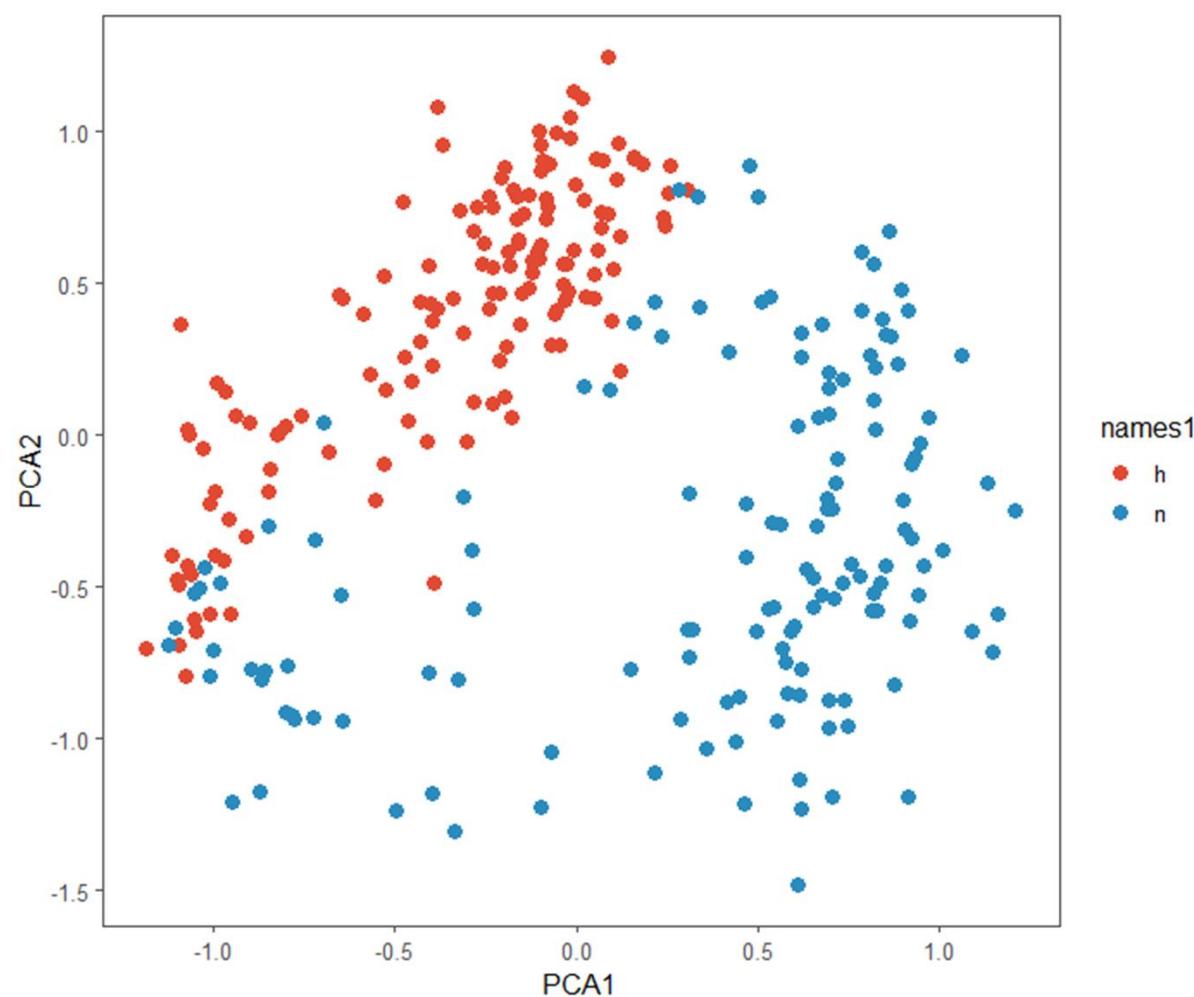
Półprzezroczyste punkty – usuwamy „alpha=0.5”

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2,  
col=names1),size=3,shape=19)+ scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))
```

Szare tło, które usuwamy tak:

```
library(ggthemes)
```

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2,  
col=names1),size=3,shape=19)+ scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))+theme_few()
```


Co możemy dodać?

Linie łączące ze sobą poletka historyczne i powtórzone

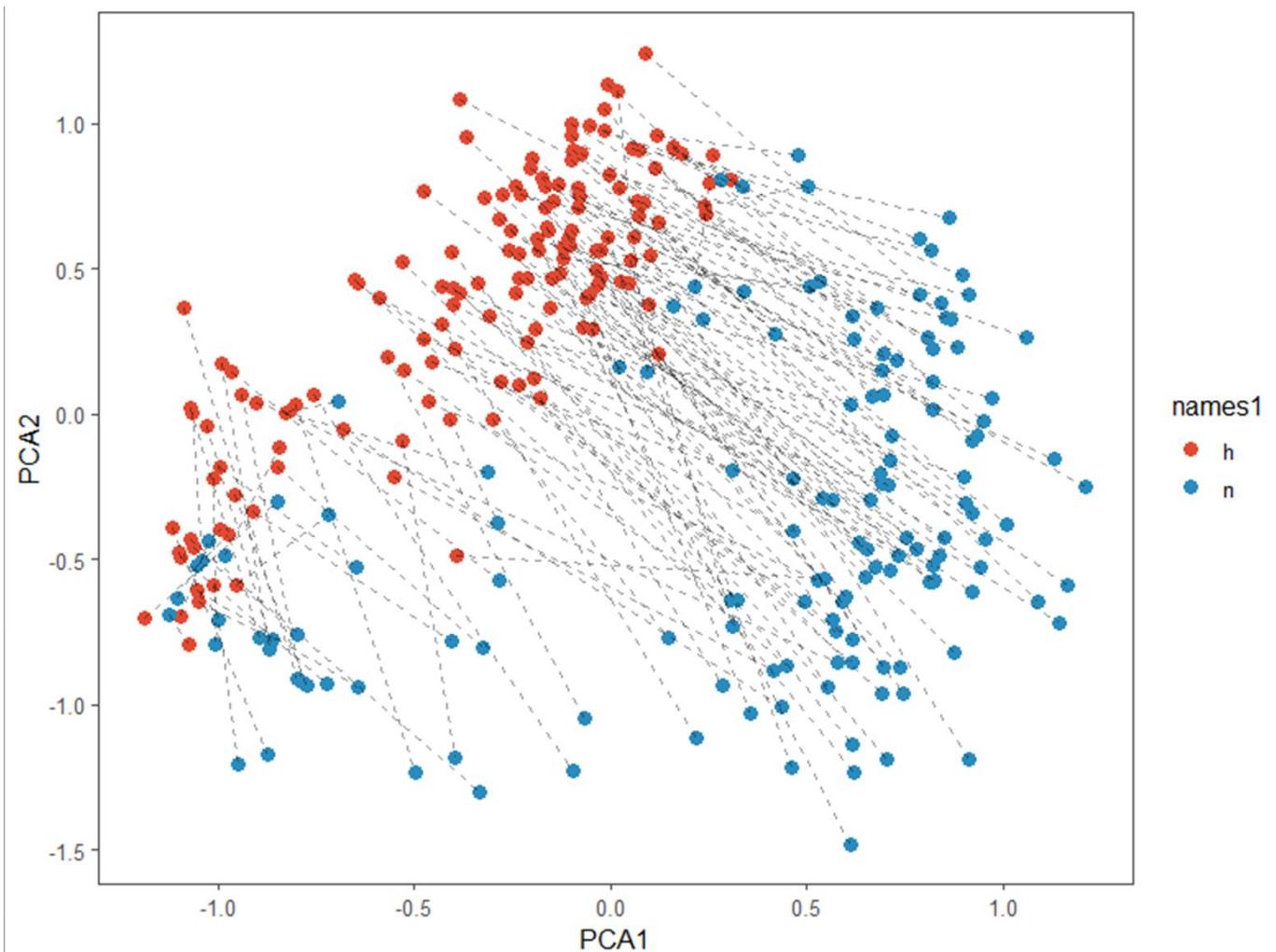
Czasem przydatne – pokazuję, czy zmiany w składzie gatunkowym są kierunkowe, czy też nie

Zaczynamy od stworzenia obiektu z plot.id (ja zrobiłem z ręki w exelu):

```
> poletko.id
 [1]  1   1   2   2   3   3   4   4   5   5   6   6   7   7   8   8   9   9   10  10  11  11  12  12
[25] 13  13  14  14  15  15  16  16  17  17  18  18  19  19  20  20  21  21  22  22  23  23  24  24
[49] 25  25  26  26  27  27  28  28  29  29  30  30  31  31  32  32  33  33  34  34  35  35  36  36
[73] 37  37  38  38  39  39  40  40  41  41  42  42  43  43  44  44  45  45  46  46  47  47  48  48
[97] 49  49  50  50  51  51  52  52  53  53  54  54  55  55  56  56  57  57  58  58  59  59  60  60
[121] 61  61  62  62  63  63  64  64  65  65  66  66  67  67  68  68  69  69  70  70  71  71  72  72
[145] 73  73  74  74  75  75  76  76  77  77  78  78  79  79  80  80  81  81  82  82  83  83  84  84
[169] 85  85  86  86  87  87  88  88  89  89  90  90  91  91  92  92  93  93  94  94  95  95  96  96
[193] 97  97  98  98  99  99 100 100 101 101 102 102 103 103 104 104 105 105 106 106 106 107 107 108 108
[217] 109 109 110 110 111 111 112 112 113 113 114 114 115 115 116 116 117 117 118 118 118 119 119 120 120
[241] 121 121 122 122 123 123 124 124 125 125 126 126 127 127 128 128 129 129 130 130 130 131 131 132 132
[265] 133 133 134 134 135 135 136 136 137 137 138 138 139 139 140 140 141 141 142 142 143 143 144 144
```

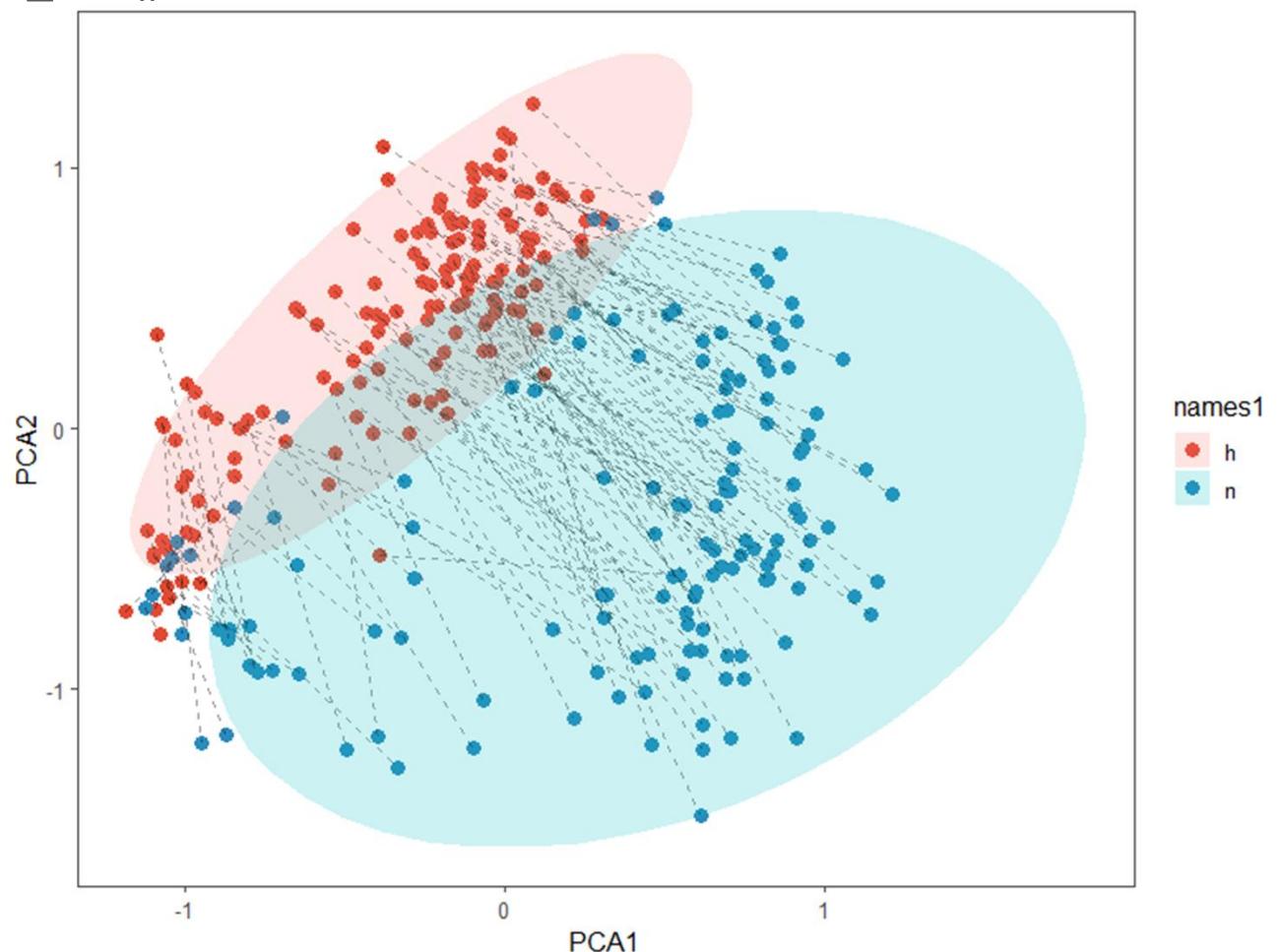
A teraz pora na ggplot

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2, col=names1),size=3,shape=19)+  
  scale_colour_manual(values=c("#e34a33", "#2b8cbe"))+ geom_line(aes(x=PCA1,  
y=PCA2, group=poletko.id), alpha=0.4, linetype='dashed')+theme_few()
```


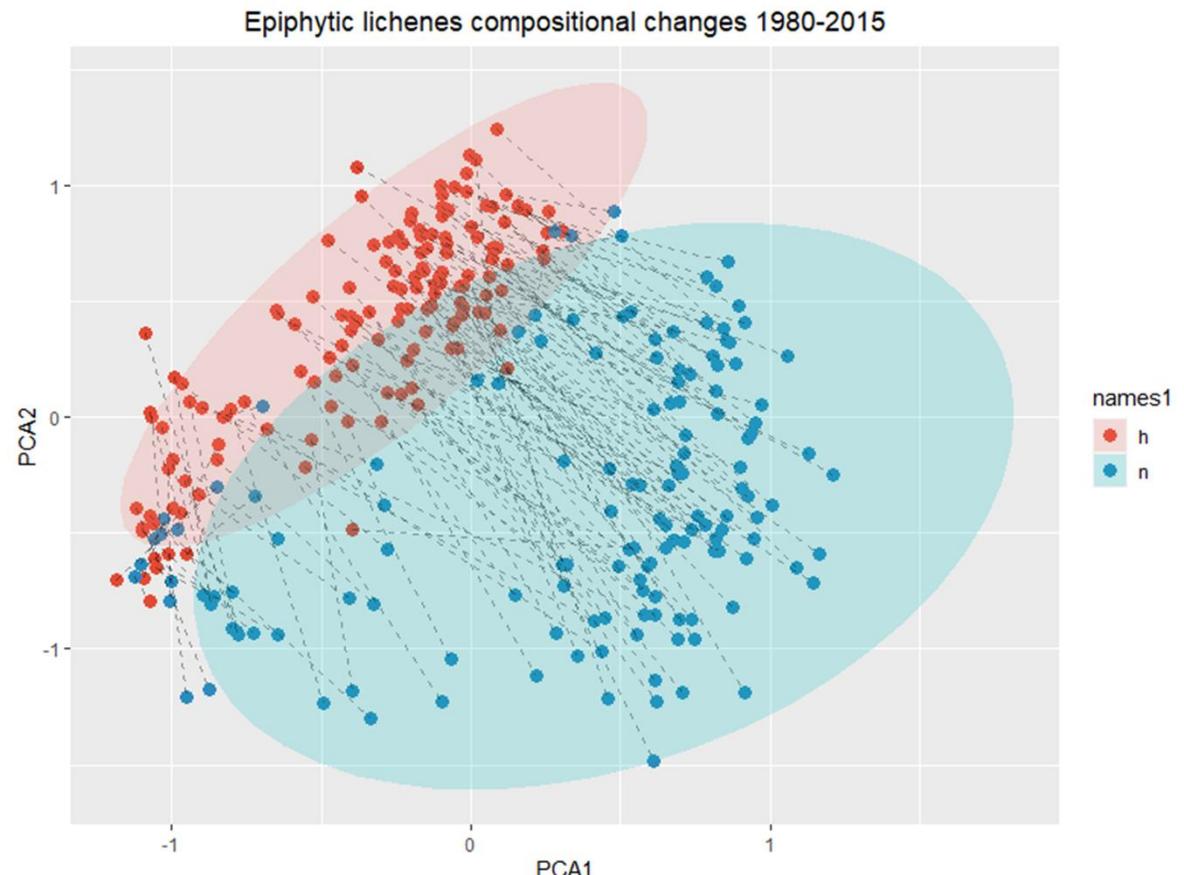
Mało? A może by tak narysować elipsy...

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2,  
col=names1),size=3,shape=19)+scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))+geom_line(aes(x=PCA1, y=PCA2, group=poletko.id), alpha=0.4,  
linetype='dashed')+stat_ellipse(aes(x=PC1,y=PC2,fill=names1), geom="polygon",  
level=0.95, alpha=0.2)+theme_few()
```


Dodajmy jeszcze tytuł obrazkowi

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2,  
col=names1),size=3,shape=19)+scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))+geom_line(aes(x=PCA1, y=PCA2, group=poletko.id), alpha=0.4,  
linetype='dashed')+stat_ellipse(aes(x=PC1,y=PC2,fill=names1),geom="polygon",  
level=0.95, alpha=0.2)+ggtitle("Epiphytic lichenes compositional changes 1980-2015")+theme(plot.title = element_text(hjust = 0.5))
```

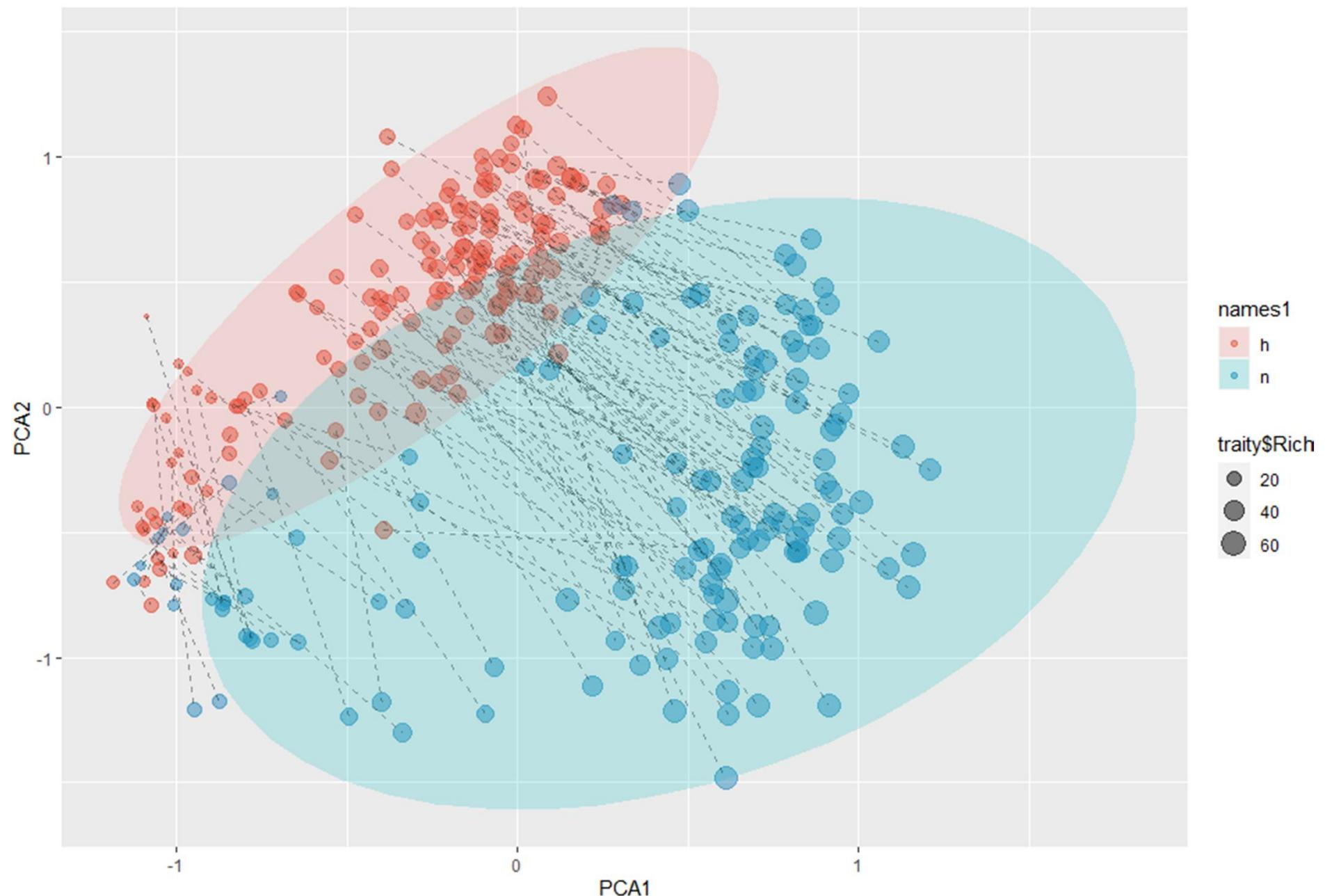

Co jeszcze można zrobić?

Np. bogactwo gatunkowe poletek (obiekt „sp.rich” zawiera 2 kolumny: plot id oraz liczbę gatunków per plot) wyrazić za pomocą różnych rozmiarów punktów:

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2, col=names1,  
size=sp.rich),alpha=0.5,shape=19)+scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))+geom_line(aes(x=PCA1, y=PCA2, group=poletko.id), alpha=0.4,  
linetype='dashed')+stat_ellipse(aes(x=PC1,y=PC2,fill=names1),geom="polygon",  
level=0.95, alpha=0.2)+ggtitle("Epiphytic lichenes compositional changes 1980-  
2015")+theme(plot.title = element_text(hjust = 0.5))
```

Epiphytic lichenes compositional changes 1980-2015

Czy zmiany w czasie rzeczywiście ważne?

Jeśli tak, jak obliczyć procent zmienności wyjaśnionej przez dwie pierwsze osie ordynacyjne?

Wejdźmy sobie w obiekt, w którym siedzi nasze PCA

```
> pca1
call: rda(x = epi.t)

          Inertia Rank
Total      46.06
Unconstrained 46.06 145
Inertia is variance

Eigenvalues for unconstrained axes:
   PC1    PC2    PC3    PC4    PC5    PC6    PC7    PC8
 13.822  5.888  1.807  1.467  1.264  1.116  0.949  0.895
(showing 8 of 145 unconstrained eigenvalues)
```

Total inertia = 46.06

Eingenvalue PC1 = 13.822

Eingenvalue PC1/Total inertia =
0.300 (30%)

Total inertia = 46.06

Eingenvalue PC2 = 5.888

Eingenvalue PC2/Total inertia =
0.127 (13%)

Ale...

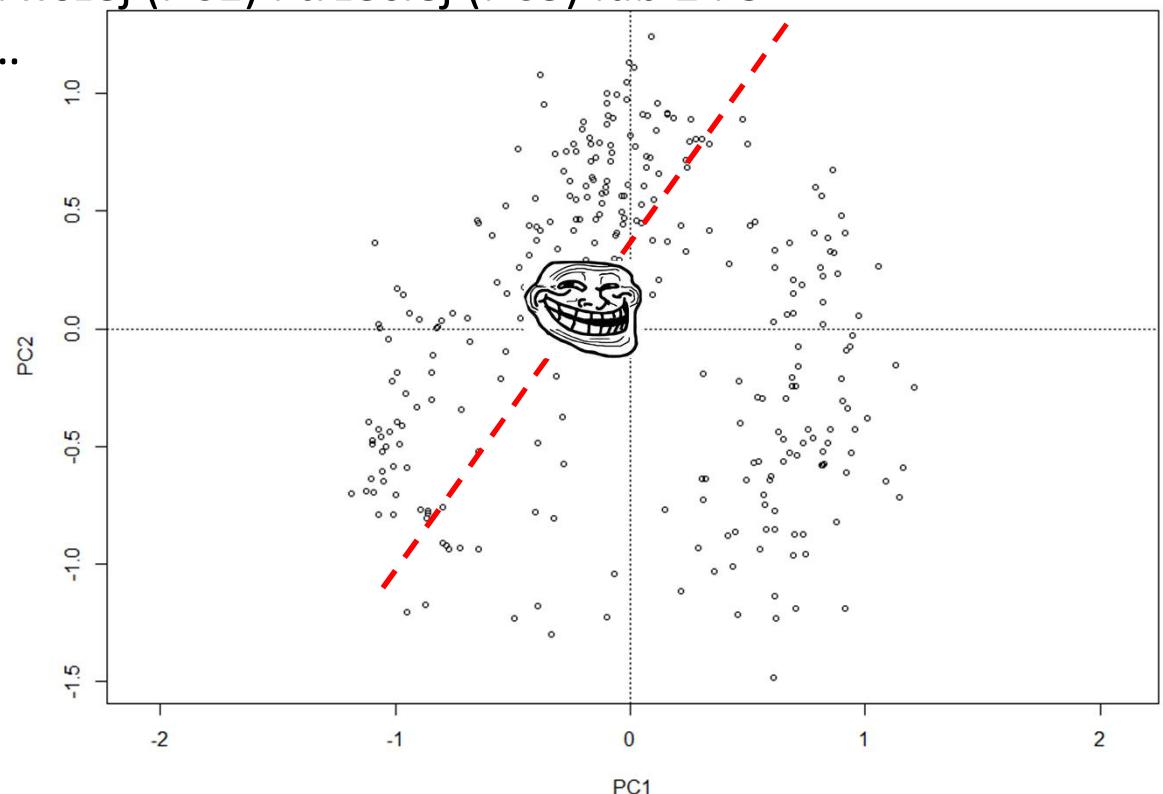
Na wykresie widać, że ten podział wzdłuż PC1 i PC2 mógł być tylko częściowy

Co teraz?

Źle przeprowadzona analiza? Co robić?

Można zostawić tak jak jest, albo, jeżeli recenzent to wyłapie, być może kazać będzie zrobić to samo PCA wzdłuż osi pierwszej (PC1) i trzeciej (PC3) lub 2 i 3

Albo można transformować dane...

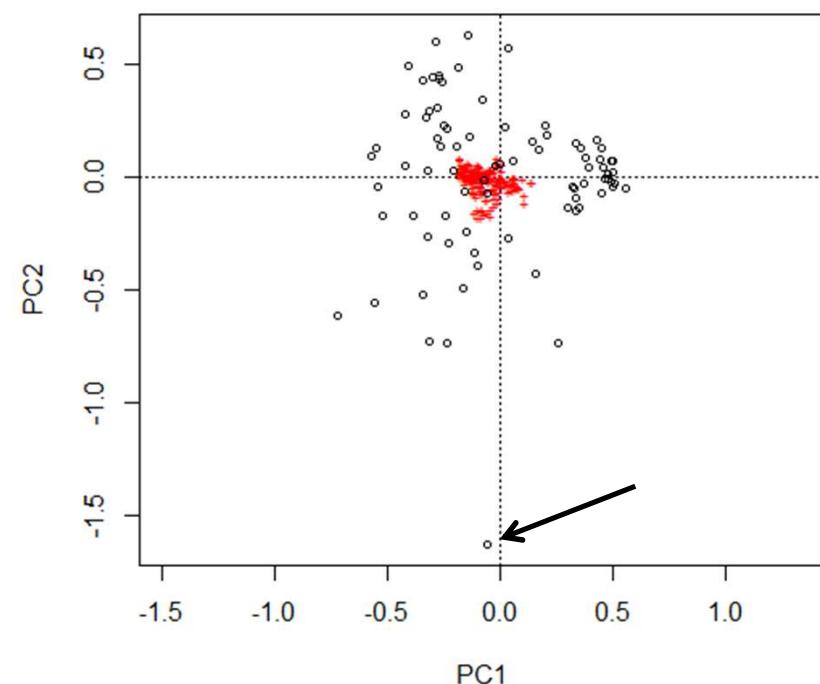
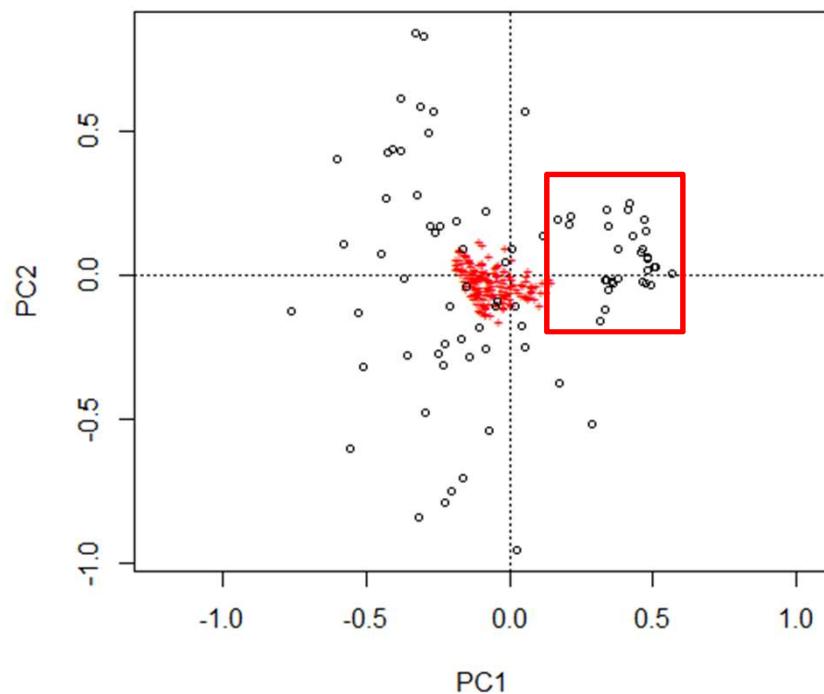
Po co transformować dane?

Gdy mamy do czynienia z pomiarami w obrębie jednej cechy, pomiędzy którymi są duże różnice

Gdy obecne są outlierzy

Gdy nasze dane skupiają się w jednym obszarze przestrzeni ordynacyjnej

Gdy rozrzuć danych surowych nie w pełni satysfakcyjny sposób oddaje wzorzec lub różnice, które można interpretować ekologicznie

Metody transformacji danych

decostand(x, method = "...")

The function offers following standardization methods for community data:

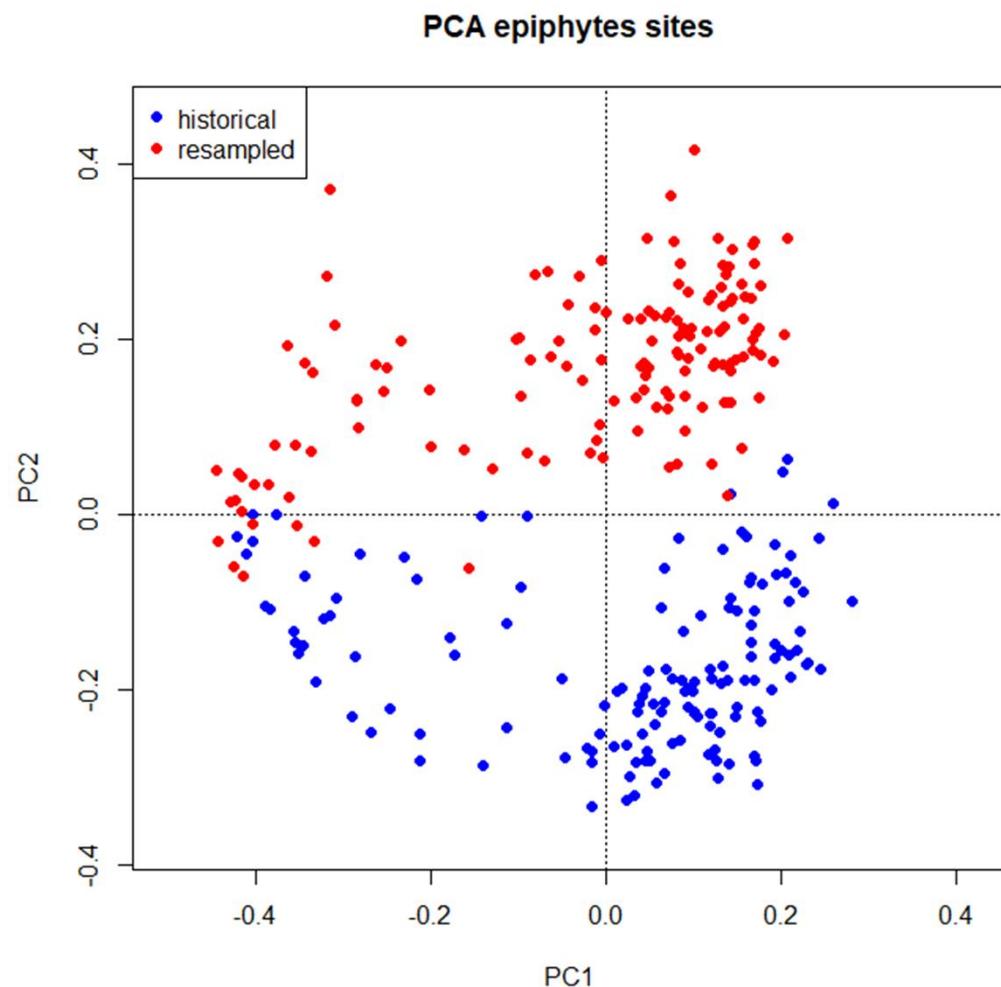
- `total`: divide by margin total (default `MARGIN = 1`).
- `max`: divide by margin maximum (default `MARGIN = 2`).
- `frequency`: divide by margin total and multiply by the number of non-zero items, so that the average of non-zero entries is one (Oksanen 1983; default `MARGIN = 2`).
- `normalize`: make margin sum of squares equal to one (default `MARGIN = 1`).
- `range`: standardize values into range 0 ... 1 (default `MARGIN = 2`). If all values are constant, they will be transformed to 0.
- `rank`, `rrank`: `rank` replaces abundance values by their increasing ranks leaving zeros unchanged, and `rrank` is similar but uses relative ranks with maximum 1 (default `MARGIN = 1`). Average ranks are used for tied values.
- `standardize`: scale `x` to zero mean and unit variance (default `MARGIN = 2`).
- `pa`: scale `x` to presence/absence scale (0/1).
- `chi.square`: divide by row sums and square root of column sums, and adjust for square root of matrix total (Legendre & Gallagher 2001). When used with the Euclidean distance, the distances should be similar to the Chi-square distance used in correspondence analysis. However, the results from `cmdscale` would still differ, since CA is a weighted ordination method (default `MARGIN = 1`).
- `hellinger`: square root of `method = "total"` (Legendre & Gallagher 2001).
- `log`: logarithmic transformation as suggested by Anderson et al. (2006): $\log_b(x) + 1$ for $x > 0$, where b is the base of the logarithm; zeros are left as zeros. Higher bases give less weight to quantities and more to presences, and `logbase = Inf` gives the presence/absence scaling. Please note this is *not* $\log(x+1)$. Anderson et al. (2006) suggested this for their (strongly) modified Gower distance (implemented as `method = "altGower"` in `vegdist`), but the standardization can be used independently of distance indices.

Normalizacja

```
porosten.norm<-decostand(epi.t, method="normalize")  
pca.porosten.norm <-rda(porosten.norm)
```

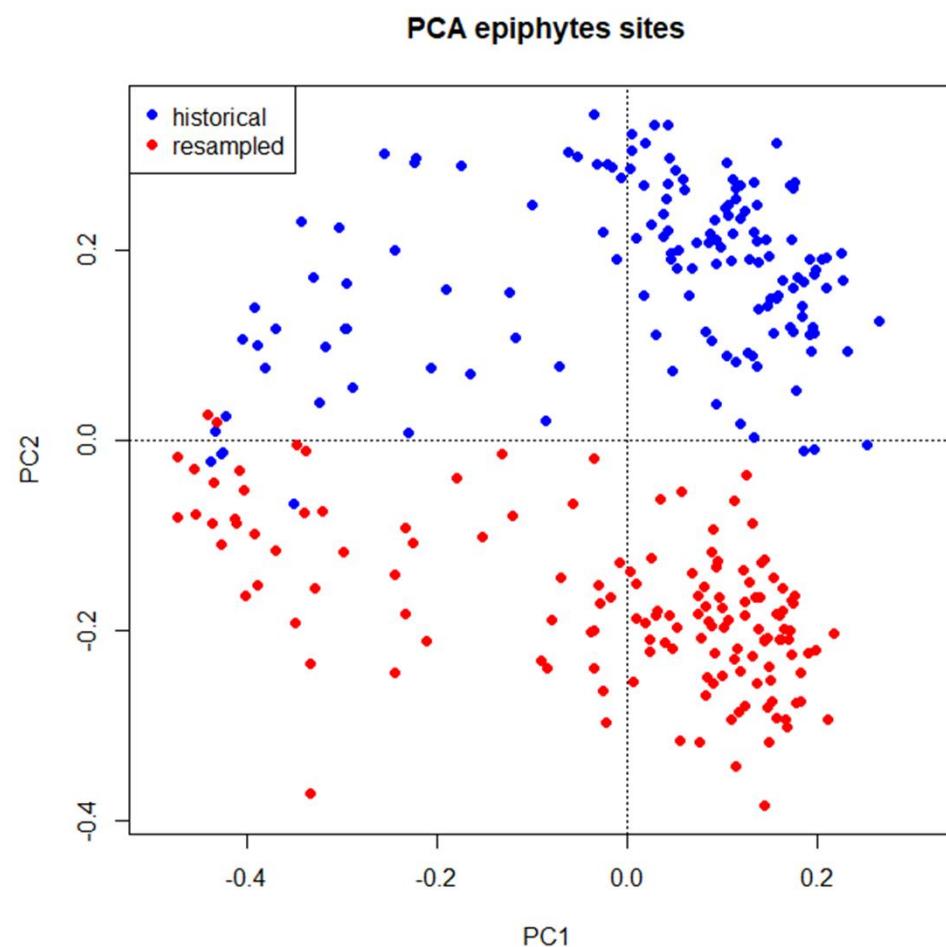
Kod do stworzenia obrazka w
ggplot2 taki sam, jak poprzednio

Pamiętajmy o ponownej
ekstrakcji współrzędnych
i podmiance obiektów

Spierwiastkowanie

```
porosten.hell<-decostand(epi.t, method="hellinger")
pca.porosten.hell <-rda(porosten.hell)
```


Która metoda transformacji lepsza?

Nie ma lepszej i gorszej

Najczęściej używane to: range, normalize, standardize, log i pa

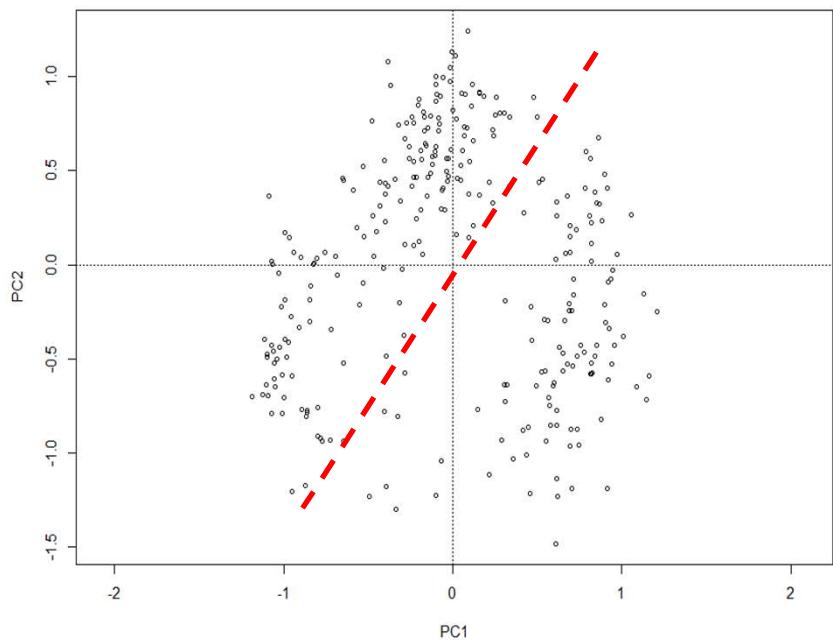
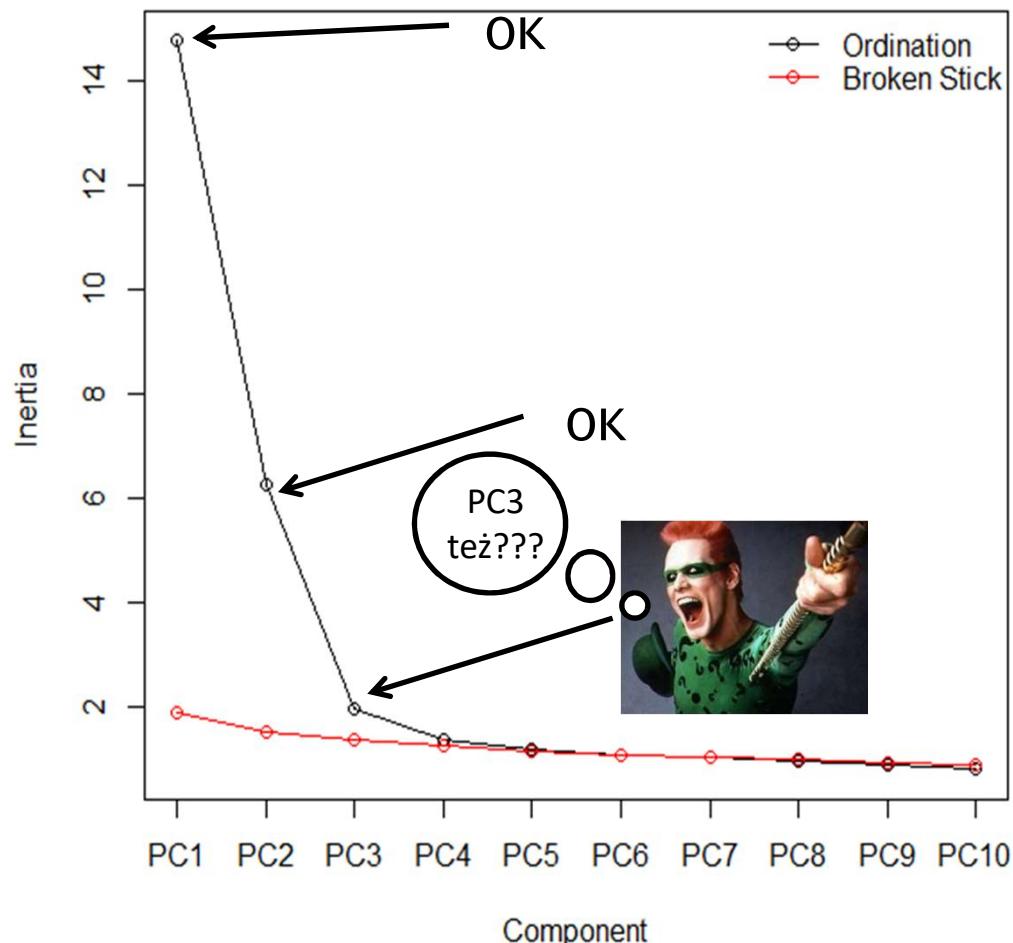
Metodę transformacji zawsze dobieramy do danych, z jakimi pracujemy

Najlepiej przeprowadzić kilka rodzajów transformacji i intuicyjnie wybrać taki wykres, który najlepiej tłumaczy różnice czy dany proces w kontekście ekologicznym

Transformacji danych nie trzeba przeprowadzać, jeżeli rozrzucona surowych danych w przestrzeni ordynacyjnej jest satysfakcjonująca dla badacza

Diagnoza poprawności analizy (metoda złamaneego kijka)

screeplot(pca1, type='lines', bstick=TRUE)

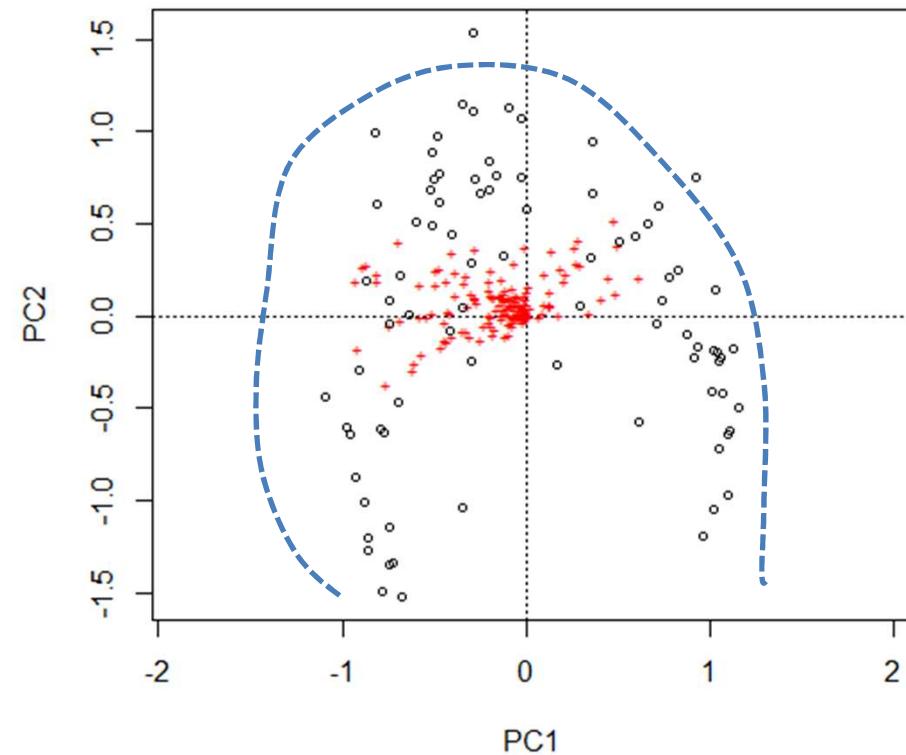
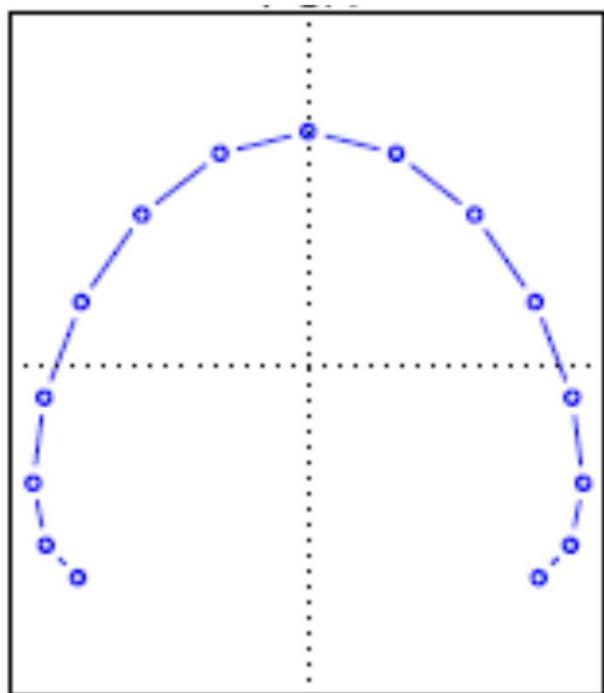

Artefakt PCA: efekt podkowy (horseshoe effect)

Gdy gradient zmienności składu gatunkowego poletek jest za długi, dane układają się w charakterystyczny sposób, przypominający podkowę

Przyczyna: nieprawidłowe uporządkowanie danych wzdłuż pierwszej osi (dane upakowywane „na siłę” na końcach gradientu)

Wtedy PCA nie jest odpowiednią metodą do analizy zbioru danych

Co zrobić z podkową – po przerwie

CA (Correspondence Analysis)

Do analizy krótkich gradientów – jak obliczyć długość gradientu, będzie potem

Nie wylicza głównych składowych, lecz przyjmuje arbitralne wskaźniki

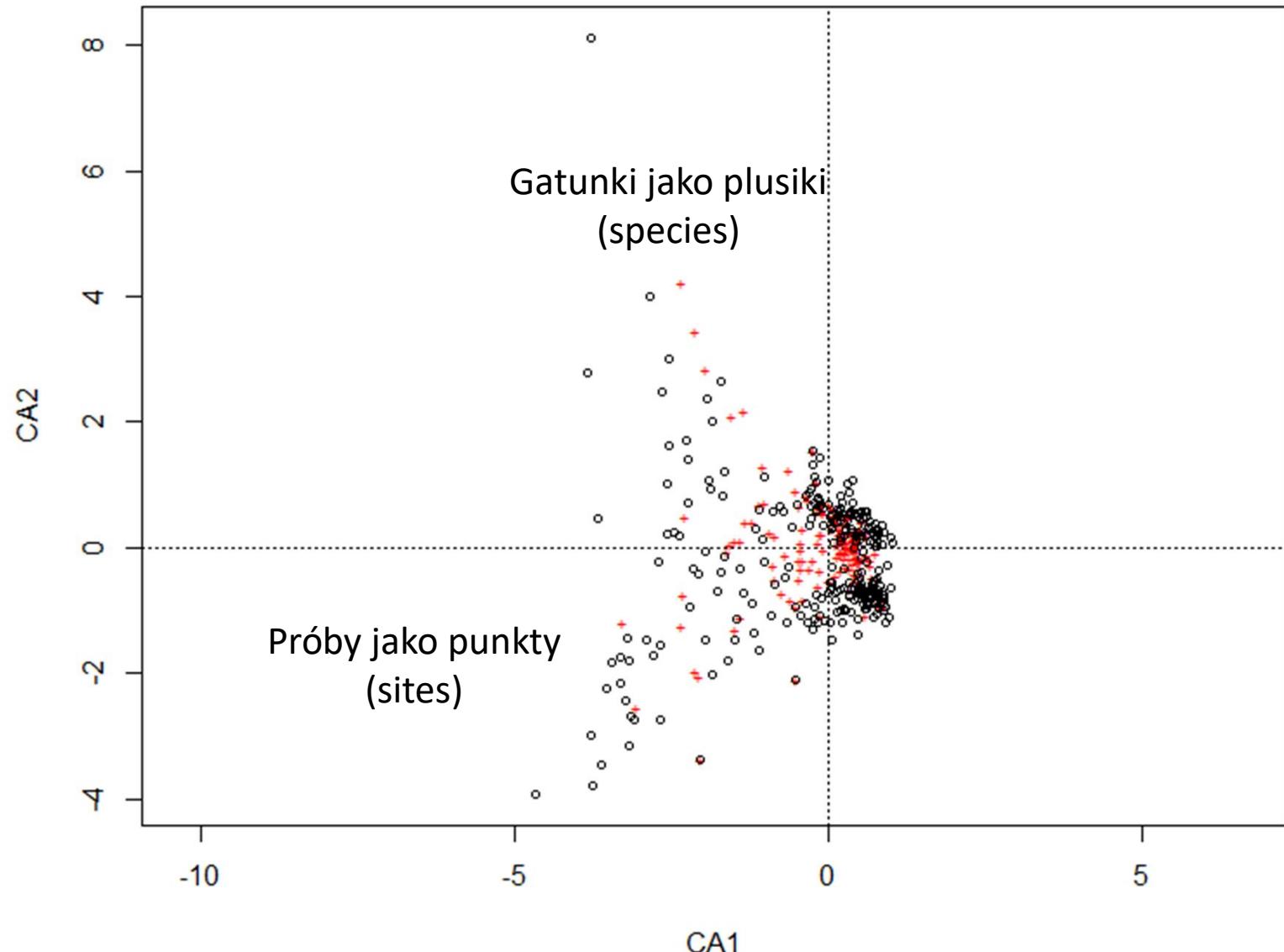
Dla gatunków w obrębie półek wylicza średnie ważone wartości

Następnie wylicza nowe wartości uśredniając je, by miały jednakowe wagę (korespondowały ze sobą)

CA w R

```
ca1<-cca(dane)
```

```
plot(ca1, display=c("sites", "species"))
```


CA na danych z porostów w ggplot2

Ekstrakcja współrzędnych poletek:

```
scores.ca<-as.data.frame(cbind(scores(ca1)$sites[,1], scores(ca1)$sites[,2]))
```

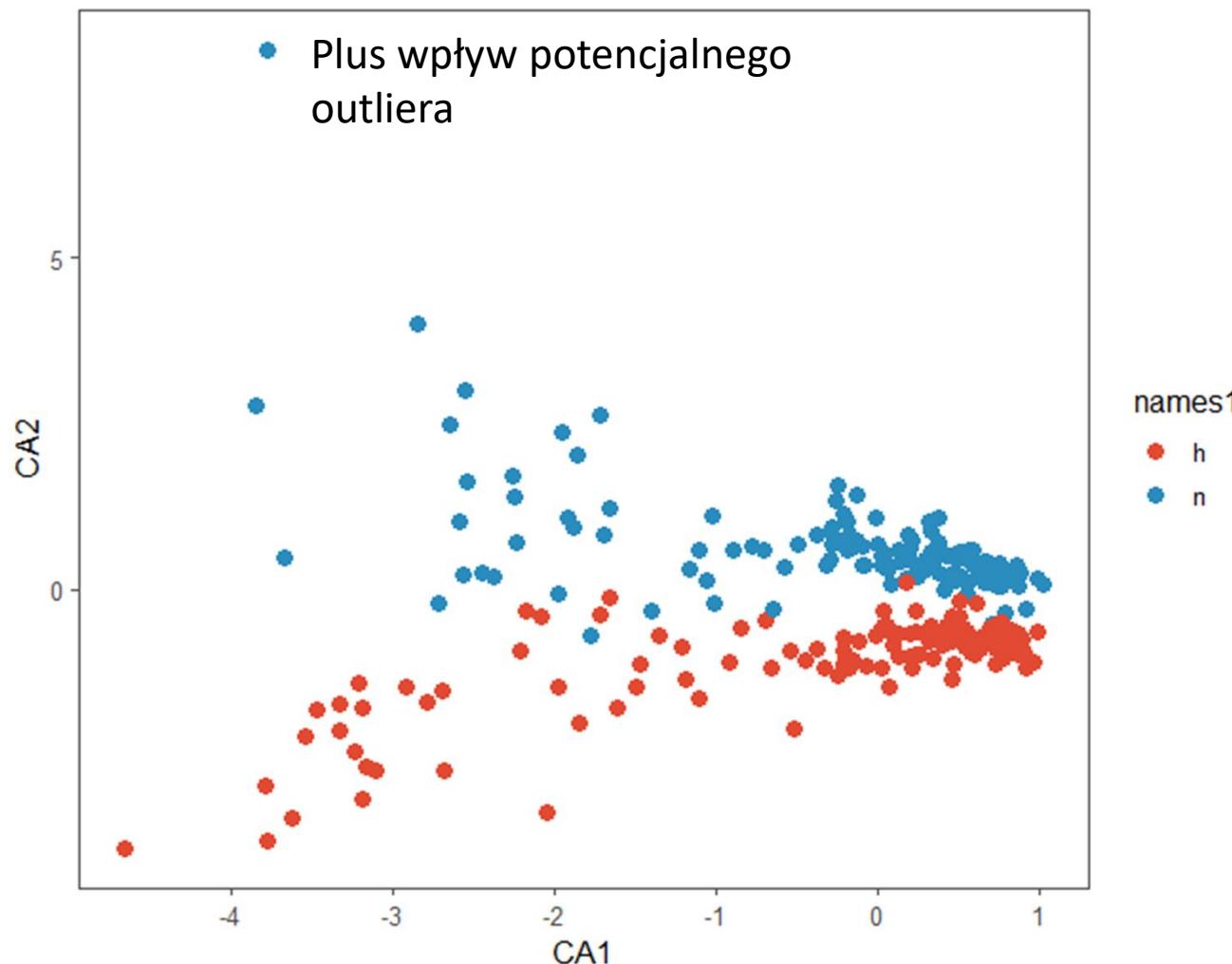
```
names(scores.ca)<-c('CA1', 'CA2')
```

Wykres:

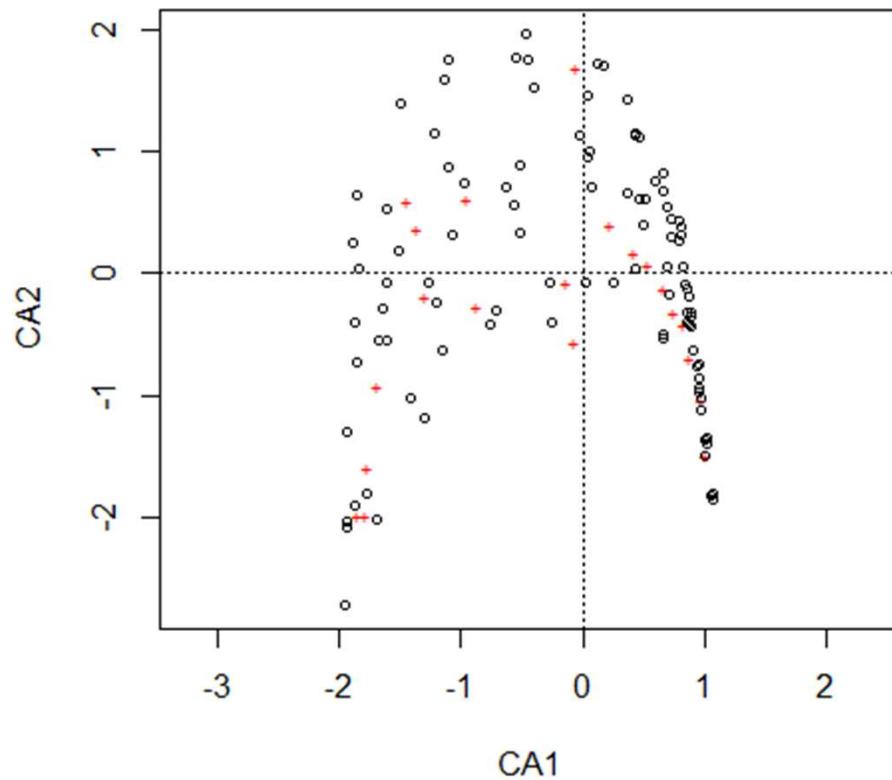
```
ggplot(scores.ca)+geom_point(aes(x=CA1, y=CA2, col=names1),size=3,shape=19)+  
scale_colour_manual(values=c("#e34a33", "#2b8cbe"))+theme_few()
```

Dla porostów lepsza wydawała się PCA

Przy CA mamy upakowanie połatek na końcu gradientu

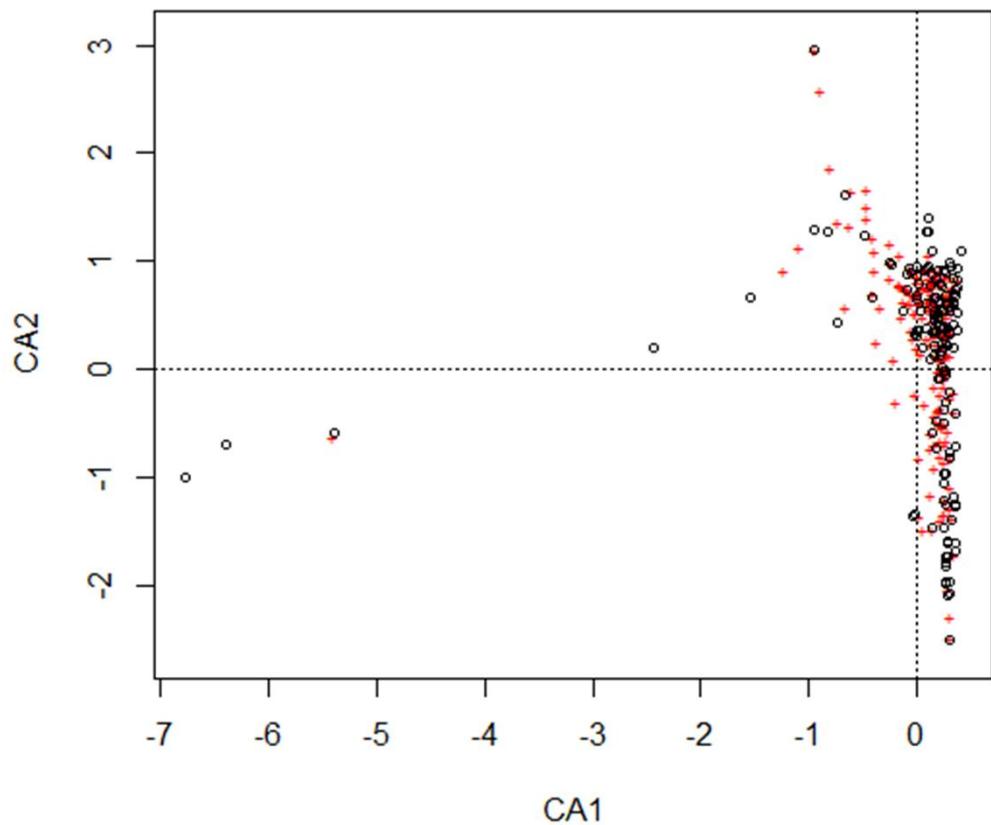

Częsty artefakt przy CA: efekt łuku (arch effect)

Przy porostach nie było, ale punkty upakowane przy końcu gradientu

Jak uniknąć efektu łuku? – Zrobić DCA

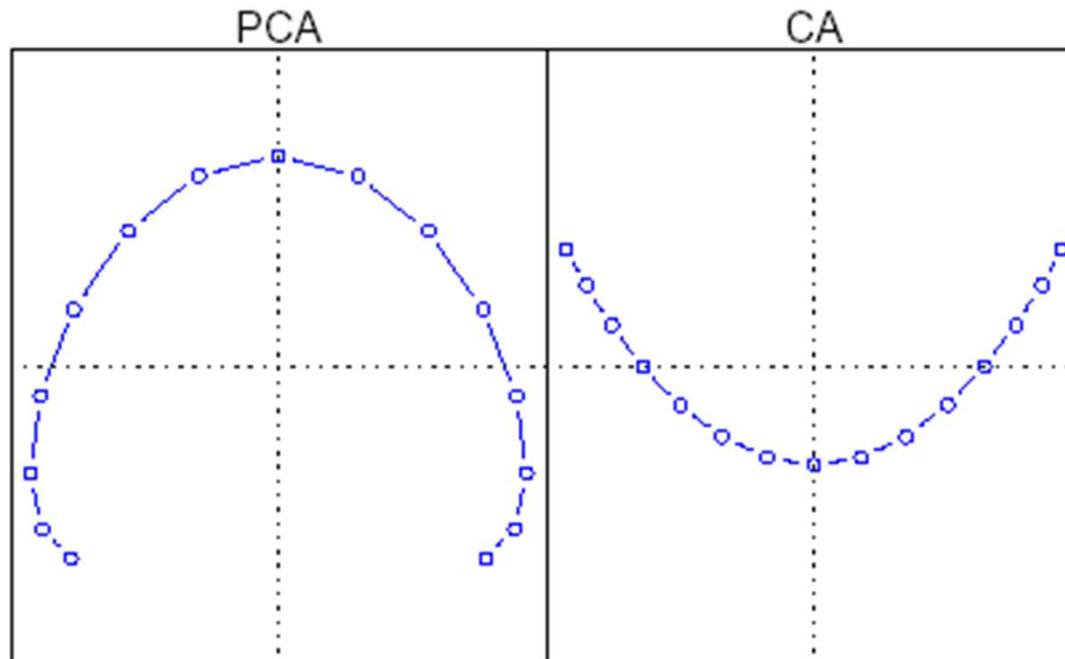

DCA (Detrended Correspondence Analysis)

Detrending usuwa „fałszywą” krzywiznę w ordynacji pojedynczych „silnych” gradientów

Reskalowanie służy prawidłowemu rozmieszczaniu prób „upakowanych” na końcach gradientu

Współrzędne DCA wyrażone w jednostkach odchyleń standardowych, a nie w jednostkach abstrakcyjnych (jak przy PCA i CA)

Kiedy używać PCA, a kiedy CA/DCA?

Najpierw przeprowadź analizę DCA i zobacz jaką jest długość gradientu wzdłuż DCA 1

Jeżeli gradient jest krótszy niż $3(2; 2.5)$ SD użyj PCA

Jeżeli gradient jest dłuższy niż $3(2; 2.5)$ SD użyj CA lub DCA

Jeżeli w PCA widać „podkowę”, zrób CA

Jeżeli w CA widać „efekt łuku”, zrób DCA

Jeśli wynik nadal nie jest satysfakcjonujący – pokombinuj z transformacjami danych i porównaj wyniki różnych ordynacji

Dane w lasy.legowe zawierają spisy roślin naczyniowych runa leśnego na n powierzchniach (10x10 m każda) w lasach łągowych

```
legi.dca<-decorana(lasy.legowe)  
legi.dca
```

```
> legi.dca
```

```
call:  
decorana(veg = lasy.legowe)
```

```
Detrended correspondence analysis with 26 segments.  
Rescaling of axes with 4 iterations.
```

	DCA1	DCA2	DCA3	DCA4
Eigenvalues	0.5667	0.5865	0.4240	0.3070
Decorana values	0.7212	0.5274	0.3865	0.2791
Axis lengths	4.2485	4.3550	3.5772	3.1609

Długością gradientu jest długość pierwszej osi ordynacyjnej (DCA1)

W tym przypadku jest to 4.2485 SD > 2SD, czyli trzeba zrobić DCA, bo gradient bardzo długi

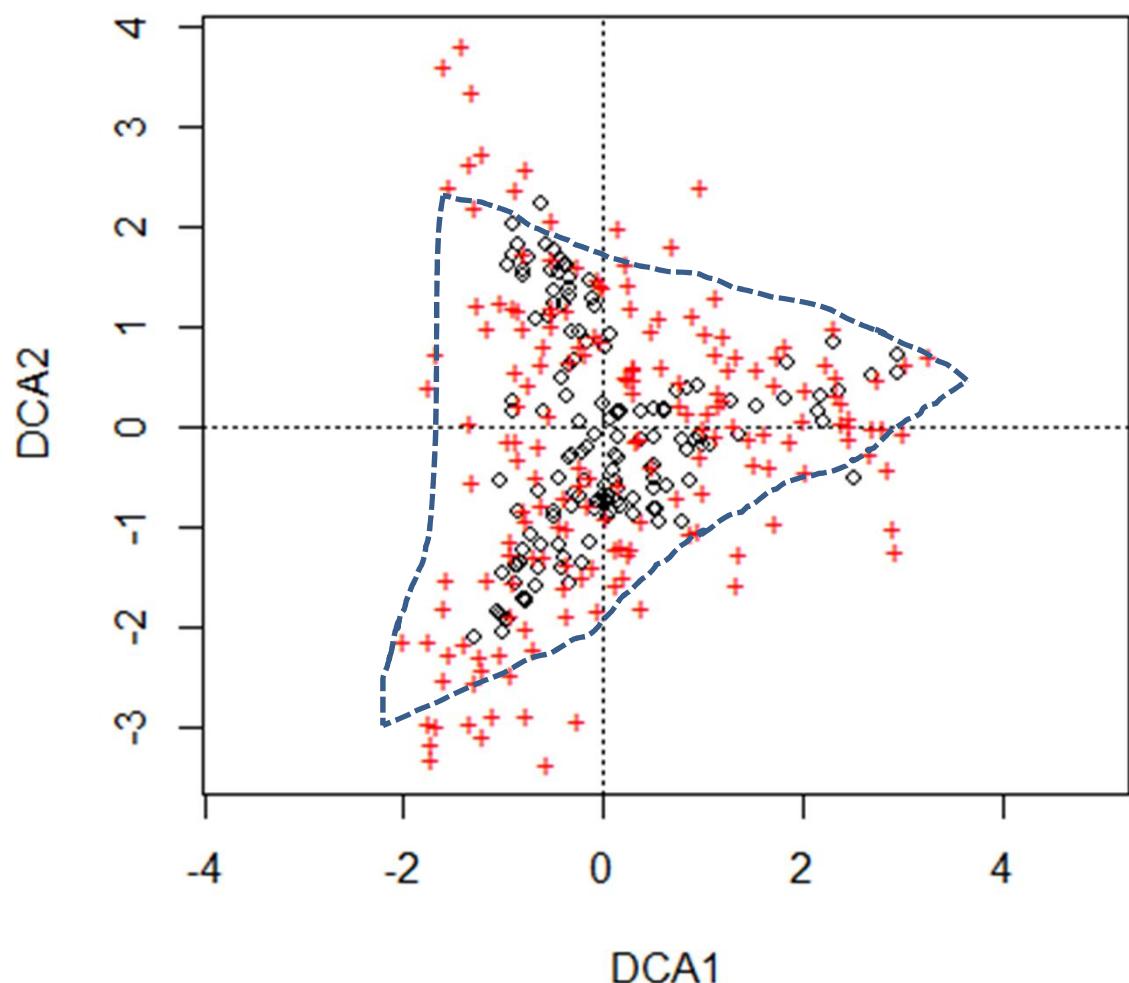
DCA w R

```
dca1<-decorana(samples.herbs)  
plot(dca1, disp="both")
```

Artefakt przy DCA – efekt trójkąta
– gradient za długi

Alternatywa – analiza DCCA
(niedostępna w R, ale dostępna w
CANOCO)

Inna opcja – zrobić NMDS (o nim
później)

DCA w ggplot2

Kod ggplot2 taki sam, jak przy PCA/CA

Jedyna różnica tkwi w ekstrakcji współrzędnych poletek

Poprzednio funkcja scores wypluwała listę, złożoną z 2 poziomów:

\$species

\$sites

Przy DCA jest ramka danych:

```
> scores(dca1)
      DCA1        DCA2        DCA3        DCA4
A10h -0.2027879547 -0.34999702  0.0864932074  6.319943e-02
A11h -0.5132556311 -0.21540632 -0.0595387368  1.206227e-01
A1h  -0.3192267751 -0.23792235 -0.0676953175  1.045466e-02
A2h  -0.4449501918 -0.33102039 -0.1403017623  1.807098e-01
A3h  -0.4326424484 -0.21225550  0.0257742945 -5.487861e-02
A4h  -0.4685358130 -0.29781081 -0.0787295668  6.296208e-02
```

Współrzędne gatunków wyciągamy tak:

```
scores.dca<-as.data.frame(scores(dca1, choices=c(1,2), display="species"))
```

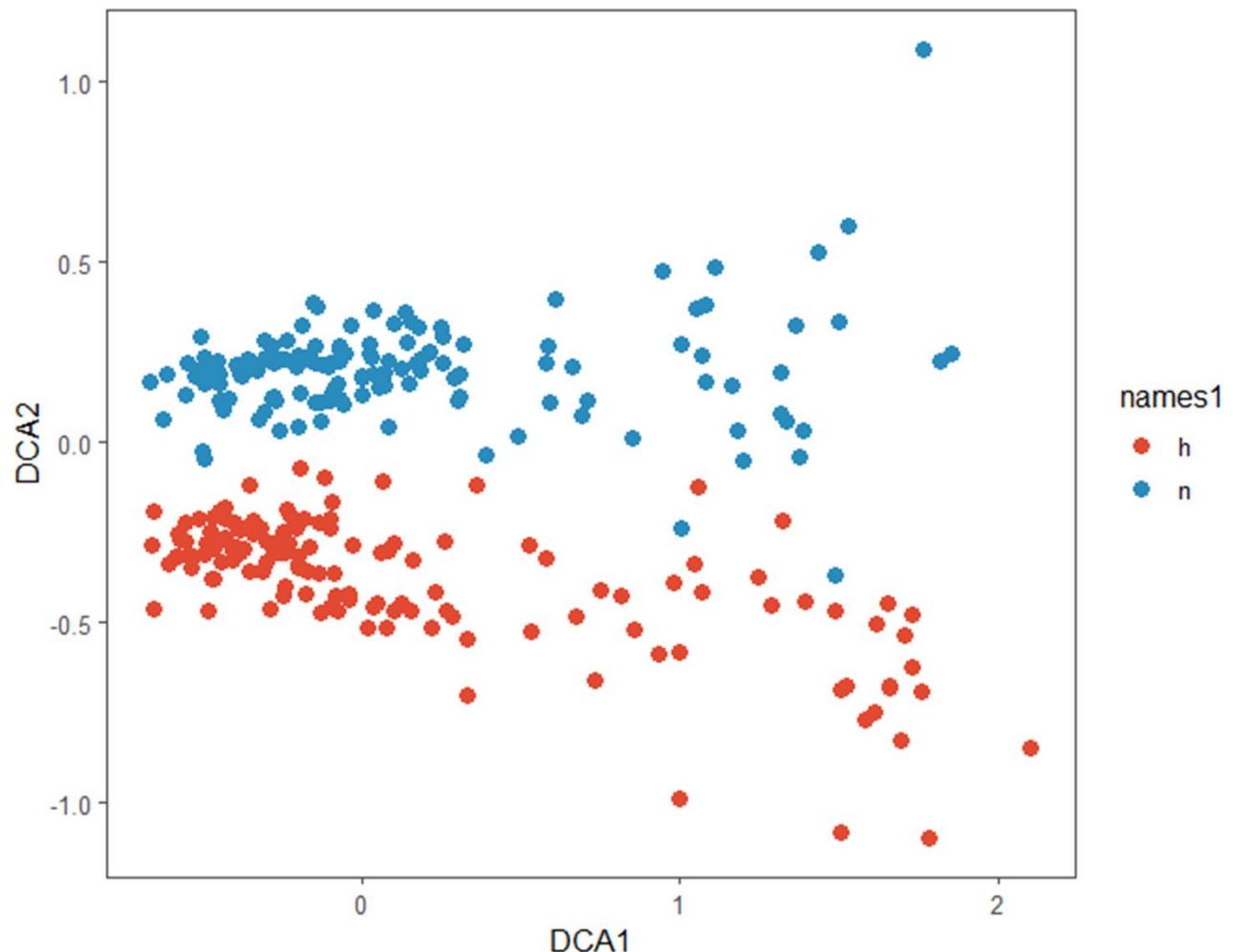
	DCA1	DCA2
Acr.gem	-1.280105250	-0.53763471
Aly.var	-1.478125181	-1.12948755
Ani.bif	-2.048024321	1.38732551
Art.art	-1.041170737	-1.08349774
Art.atr	-1.401570787	-0.01608485
Art.did	-0.417661704	0.51791830
Art.rad	-0.217613129	0.51142205
Art.spa	-0.934152213	1.10163264

Natomiast współrzędne poletek tak:

```
scores.dca<-as.data.frame(scores(dca1, choices=c(1,2), display="sites"))
```

Obrazek:

```
ggplot(scores.dca)+geom_point(aes(x=DCA1, y=DCA2, col=names1),size=3,shape=19)+  
scale_colour_manual(values=c("#e34a33", "#2b8cbe"))+theme_few()
```


Dodawanie wektorów zmiennych pasywnych do PCA/CA/DCA

Wróćmy do porostów i naszego PCA

env.df1 – ramka danych z charakterystykami wymagań ekologicznych gatunków

	EIV_L	EIV_T	EIV_K	EIV_F	EIV_N	EIV_R
1	4.500000	5.160000	4.375000	4.250000	3.125000	3.718750
2	4.555556	5.081633	4.634921	4.241379	3.158730	3.857143
3	4.450980	5.475000	4.215686	4.346939	2.921569	4.294118
4	4.333333	5.290909	4.269841	4.180328	3.253968	4.571429
5	4.350000	5.441176	4.300000	4.243243	2.925000	4.100000
6	4.193548	5.388889	4.274194	4.152542	3.225806	4.403226
7	4.519231	5.275000	4.211538	4.240000	3.134615	4.288462
8	4.385965	5.380000	4.245614	4.054545	3.350877	4.403509
9	4.490566	5.404762	4.339623	4.039216	3.226415	4.169811
10	4.245283	5.425532	4.188679	4.226415	3.094340	4.320755
11	4.431373	5.292683	4.254902	4.208333	3.058824	4.196078
12	4.466667	5.360000	4.266667	4.169492	3.116667	4.350000
13	4.425926	5.279070	4.148148	4.301887	3.092593	4.203704
14	4.562500	5.342105	4.354167	4.108696	3.166667	4.208333
15	4.552632	5.206897	4.473684	4.194444	3.052632	4.026316
16	4.242424	5.309091	4.121212	4.241935	3.075758	4.227273

```
vektory<-envfit(pca1, env.df1,  
permutations = 999, strata = NULL, choices=c(1,2))
```

```
> vektory  
  
***VECTORS  
  
          PC1      PC2      r2 Pr(>r)  
EIV_L -0.80043 -0.59943 0.7238 0.001 ***  
EIV_T  0.68031  0.73292 0.8814 0.001 ***  
EIV_K -0.79688 -0.60414 0.8553 0.001 ***  
EIV_F  0.90500  0.42541 0.1571 0.001 ***  
EIV_N  0.76611 -0.64271 0.0566 0.003 **  
EIV_R  0.81655  0.57728 0.8890 0.001 ***  
---  
Signif. codes: 0 '****' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1  
Permutation: free  
Number of permutations: 999
```

Wszystkie 6 zmiennych istotnie wyjaśnia różnice w składzie gatunkowym porostów.
EIV-R i EIV_T najbardziej (największe r2), a w najmniejszym stopniu EIV_N (najmniejsze r2)

Pytanie:

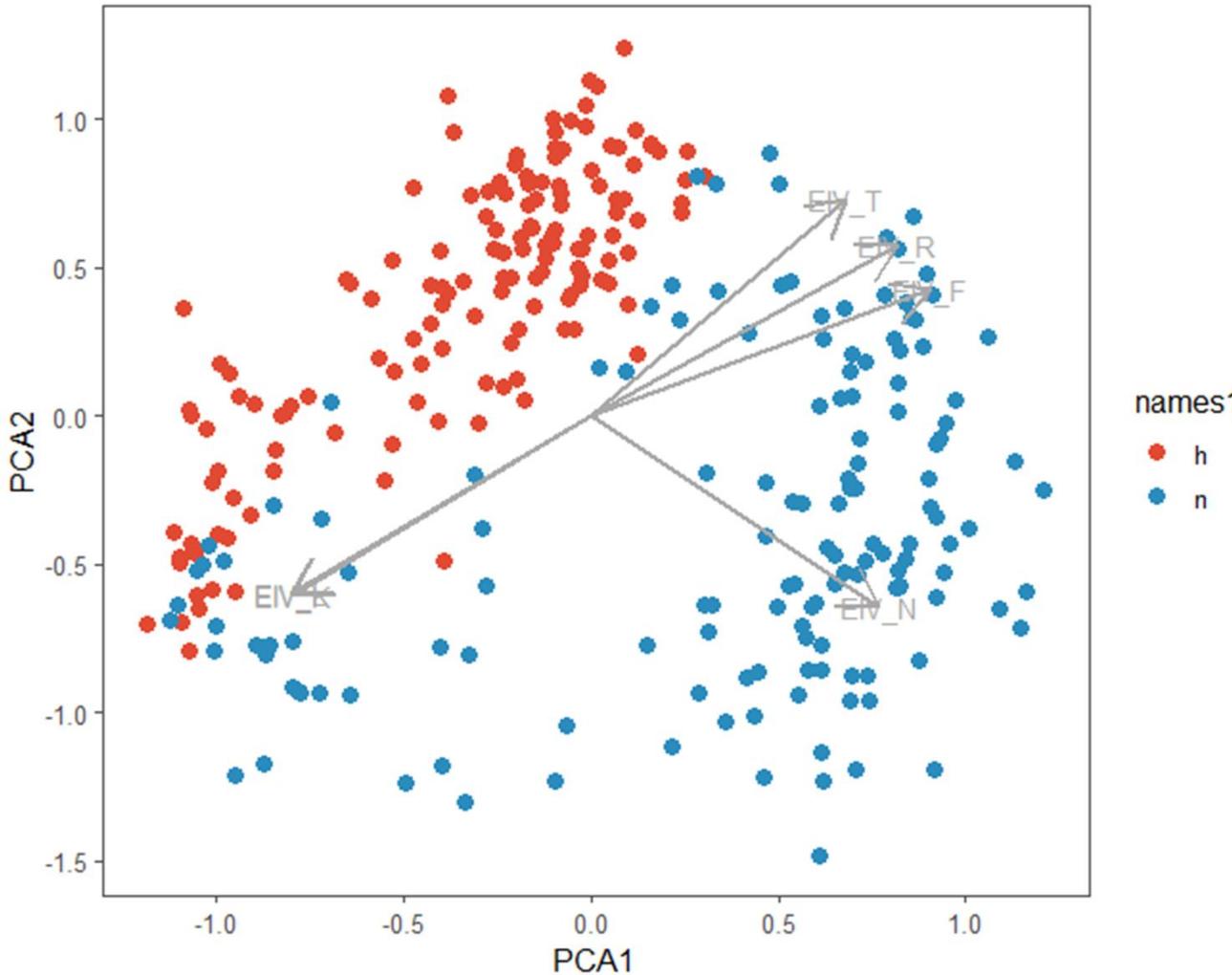
czy którykolwiek z wektorów może nam powiedzieć coś na temat zmian udziału gatunków o danych wymaganiach ekologicznych w czasie?

Aby na nie odpowiedzieć, nałożmy te zmienne na diagram PCA
Najpierw stworzymy obiekt zawierający dane o współrzędnych początku i końca tych wektorów (na wykresie będą to strzałki):

```
gg.strzalki<-data.frame(PCA1=vektory$vectors$arrows[,1],  
PCA2=vektory$vectors$arrows[,2],  
lab=rownames(epi.envi$vectors$arrows), p=epi.envi$vectors$pvals)
```

A teraz dodajmy ten obiekt do kodu z obrazkiem:

```
ggplot(scores.pca)+geom_point(aes(x=PCA1, y=PCA2, col=names1),size=3,shape=19)+  
scale_colour_manual(values=c("#e34a33", "#2b8cbe"))+  
geom_segment(data=gg.strzalki,aes(x=0, xend=PCA1, y=0, yend=PCA2),arrow =  
arrow(length = unit(0.6,'cm')),color='darkgrey', size=.8)+  
geom_text(data=gg.strzalki, aes(x=PCA1,y=PCA2,label=lab),  
color="darkgrey")+theme_few()
```


No i co?

Nic – brak wyraźnych zmian pod względem udziału gatunków o określonych wymaganiach ekologicznych w czasie (no... może oprócz EIV_N)

Wniosek – Zmiany w składzie gatunkowym są kierunkowe, ale mogą zależeć od innych czynników, np. typ zbiorowiska leśnego...

Trzeba więc się bawić dalej i kolorować punkty według innego kryterium (np. typ lasu)

NMDS (**Non-metric MultiDimensional Scalling**)

Skalowanie metryczne (**PCoA; funkcja capscale lub cmdscale**) zakłada liniową (metryczną) relację między odległościami ordynacyjnymi a realnymi

Skalowanie niemetryczne (**NMDS; funkcja metaMDS**) rozszerza ten warunek po to, aby znaleźć jakąkolwiek relację

Metoda bardzo pomocna, gdy inne metody (PCA, CA, DCA) zawodzą

Ponieważ metaMDS pracuje z liczbami pseudolosowymi, aby uzyskać stabilne wyniki, przed wykonaniem analizy należy „zasiać ziarno”, gdzie liczba w nawiasie może być dowolna:

```
set.seed(15266)
```

Domyślnie NMDS używa odległości Bray-Curtisa jako miarę niepodobieństwa składu gatunkowego poszczególnych poletek

W przypadku, gdy użycie odległości Bray-Curtisa generuje niesatysfakcjonujące wyniki, można użyć innych miar niepodobieństwa, które definiuje argument „distance”

```
epi.mds<-metaMDS(epi.t, distance="bray")
```

Lub

```
epi.mds<-metaMDS(epi.t, distance=„euclidean”)
```

Lub

```
epi.mds<-metaMDS(epi.t, distance=„jaccard”)
```

itd.

Duża różnorodność metod – ściąga w funkcji vegdist z pakietu vegan

Usage

```
vegdist(x, method="bray", binary=FALSE, diag=FALSE, upper=FALSE,  
        na.rm = FALSE, ...)
```

Arguments

x Community data matrix.

method Dissimilarity index, partial match to "manhattan", "euclidean",
"canberra", "clark", "bray", "kulczynski", "jaccard", "gower",
"altGower", "morisita", "horn", "mountford", "raup",
"binomial", "chao", "cao", "mahalanobis", "chisq" or "chord".

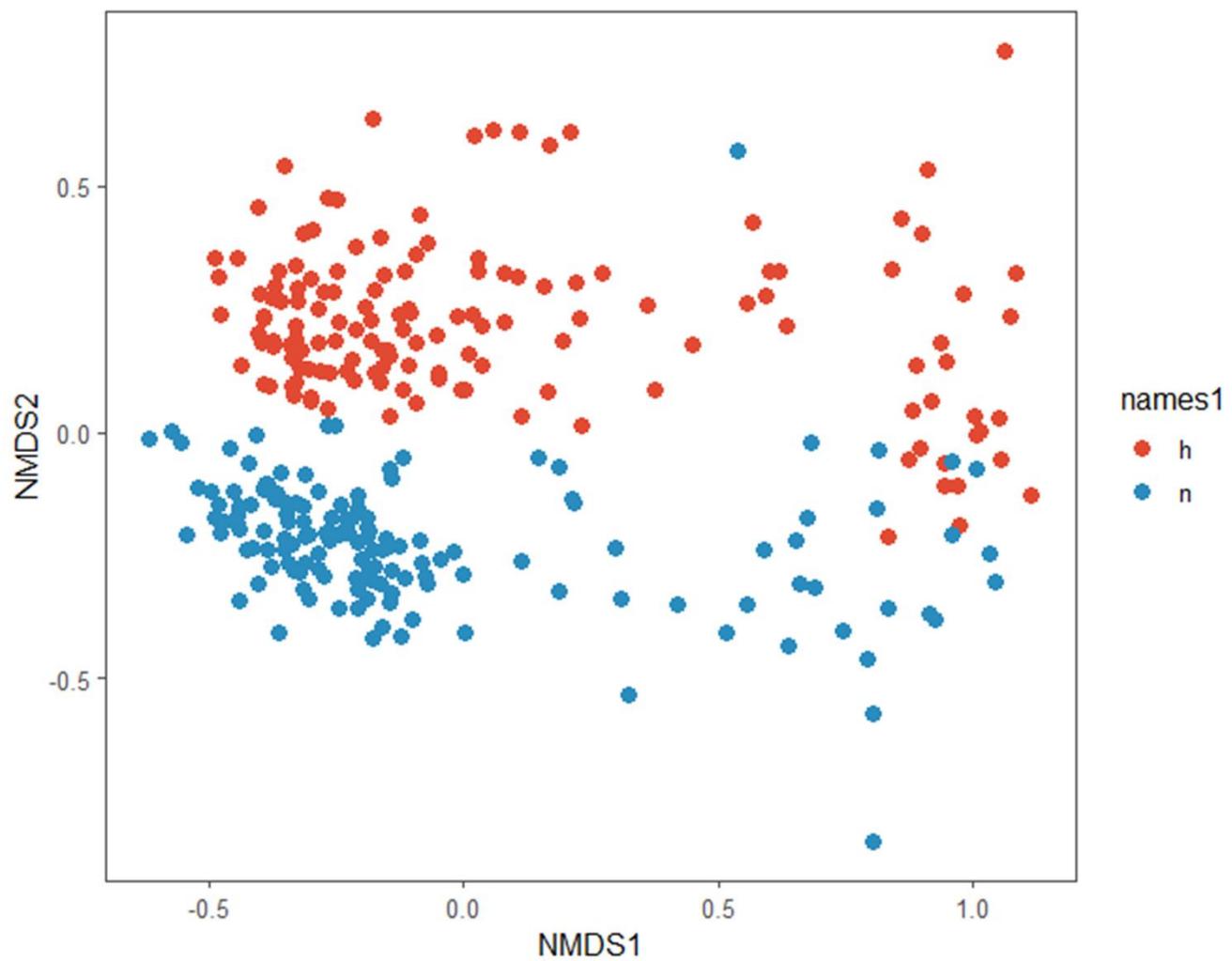
Wykres w ggplot2

Ekstrakcja współrzędnych poletek/gatunków tak samo, jak przy DCA:

```
scores.mds<-as.data.frame(scores(epi.mds, choices=c(1,2), display="sites"))
```

Obrazek:

```
ggplot(scores.mds)+geom_point(aes(x=NMDS1, y=NMDS2,  
col=names1),size=3,shape=19)+ scale_colour_manual(values=c("#e34a33",  
"#2b8cbe"))+theme_few()
```


Diagnoza poprawności analizy NMDS

Dwie opcje:

Funkcja goodness z pakietu vegan – goodness of fit (GOF) - pokazuje jak bardzo wynik analizy zafałszowuje realną zmienność kompozycji gatunkowej poletek badawczych

Interpretacja:

Duże wartości (większe niż 0.2) mówią o dużym zafałszowaniu

Małe wartości (mniejsze niż 0.01/0.001) mówią o niskim zafałszowaniu i dobrym dopasowaniu analizy:

```
good1<-goodness(epi.mds)  
max(good1)  
min(good1)  
mean(good1)
```

```
> good1<-goodness(mds1)
> good1
[1] 0.005294803 0.006824213 0.008415028 0.006600813 0.005294803 0.010744912
[7] 0.012319171 0.009184311 0.012901856 0.010306458 0.011953330 0.005035505
[13] 0.012932511 0.005874651 0.011482612 0.014066376 0.005024934 0.030617995
[19] 0.009633527 0.005513087 0.006100058 0.009195815 0.013785275 0.012011908
[25] 0.010109707 0.008920893 0.026002306 0.023454563 0.018233214 0.012572743
```

```
> mean(good1)
[1] 0.01083353
> max(good1)
[1] 0.03061799
> min(good1)
[1] 0.005024934
> mean(good1)
[1] 0.01083353
```

good1 – pokazuje GOF dla każdego poletka

W publikacji można podać minimalne, maksymalne i średnie wartości GOF

Druga opcja:

Obliczenie wartości tzw. stresu („stress values”)

Stress values mierzą różnice w odległościach pomiędzy poletkami w przestrzeni ordynacyjnej zredukowanej do dwóch wymiarów (osi NMDS1 i NMDS2) w porównaniu do odległości w całkowitej przestrzeni wielowymiarowej

Bardzo małe wartości (mniejsze niż 0.001) mówią o tym, że dwie pierwsze osie wyjaśniają większość zmienności

Bardzo duże wartości (większe niż 0.2) mówią, że rozmieszczenie naszych poletek wzdłuż 2 pierwszych osi jest losowe i nie ma żadnego gradientu zmienności czy różnic w składzie gatunkowym

```
> epi.mds$stress  
[1] 0.1335867
```

W naszym przypadku jest w miarę OK

Metody ordynacji bezpośredniej

Ordynacja i regresja w jednym

Przedstawiają zmienne środowiskowe w sposób **aktywny** (dodanie do analizy zmiennych środowiskowych modyfikuje rozmieszczenie punktów w przestrzeni ordynacyjnej)

Przy ordynacji pośredniej **pasywne** nakładanie zmiennych (po dodaniu do analizy zmiennych środowiskowych brak modyfikacji rozmieszczenia punktów w przestrzeni ordynacyjnej – funkcja envfit)

Redundancy analysis (**RDA**) ≡ constrained or canonical **PCA**

Canonical correspondence analysis (**CCA**) ≡ constrained **CA**

CCA (Canonical Correspondence Analysis)

Dobra do analizy długich gradientów (>3SD; opcjonalnie 2 lub 2.5SD)

Co nam daje:

Odległości pomiędzy próbami (**site scores**), czyli podstawowy gradient zmienności

Odległości między gatunkami (**species scores**), czyli lokalizacja optimów występowania gatunków w przestrzeni w zależności od lokalizacji prób (sites)

Dodatkowo – odległości środowiskowe (**biplot scores**), które definiują przestrzeń gradientu

CCA w R

W kolumnach obiektu ponds.spp zawarto nazwy 48 gatunków niesporczaków (wyrażone kodami), stwierdzone w 30 próbach wody (wiersze). Dane w komórkach zawierają obfitość występowania każdego gatunku w każdej próbie

> ponds.spp	AC001A	AC013A	AC013E	AM011A	AM012A	AS001A	AU002A	AU003B	CC001A	CC002A	CC9997	CM004A	CO001A	CY002A	CY003A
4	0.00	0.55	0.00	0.74	0.92	1.66	4.60	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.18	1.11	0.00
7	0.36	3.40	0.00	1.07	8.05	0.36	0.00	0.00	2.15	3.40	0.00	0.00	3.94	1.97	3.04
31	0.90	1.08	0.00	0.90	5.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.18	0.18	0.00	0.72	0.00	0.00
34	0.17	0.52	0.00	0.69	0.35	0.00	0.00	0.00	9.69	7.96	15.23	0.00	0.52	3.46	2.77
37	0.00	6.84	0.00	2.54	2.34	0.19	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.15	0.59	0.19
42	0.18	0.91	0.00	0.00	0.73	0.36	14.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.91	0.00	0.00
50	1.60	10.02	0.00	0.00	0.00	2.40	0.00	0.00	0.20	0.20	0.00	0.00	2.40	25.65	1.20
53	0.56	2.64	0.00	0.94	0.00	2.83	9.60	0.00	0.00	2.26	0.00	0.00	0.00	10.92	0.94
57	31.38	1.38	0.00	0.34	0.34	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.17
58	0.51	7.78	0.00	0.34	0.00	1.18	0.34	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.06	1.69	1.35
65	0.00	0.35	0.00	0.00	0.00	0.71	0.00	0.18	0.00	9.73	3.19	0.00	0.35	16.11	29.56
69	1.70	5.59	0.00	0.00	0.85	0.00	0.00	0.00	0.00	3.22	3.05	0.00	1.02	12.37	1.86
73	2.19	3.03	0.84	1.35	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.90	0.00	0.00	1.51	7.41	2.02

Obiekt ponds.env zawiera zbiór parametrów fizykochemicznych wody, również obliczone dla każdej z 30 prób

> colnames(ponds.env)	"pH"	"Conductivity"	"Alkalinity"	"TP"	"sio2"	"NO3"	"Na"	
	[8]	"K"	"Mg"	"Ca"	"Cl"	"SO4"	"chla"	"Secchi"
	[15]	"Maxdept"						

Pełny zapis CCA:

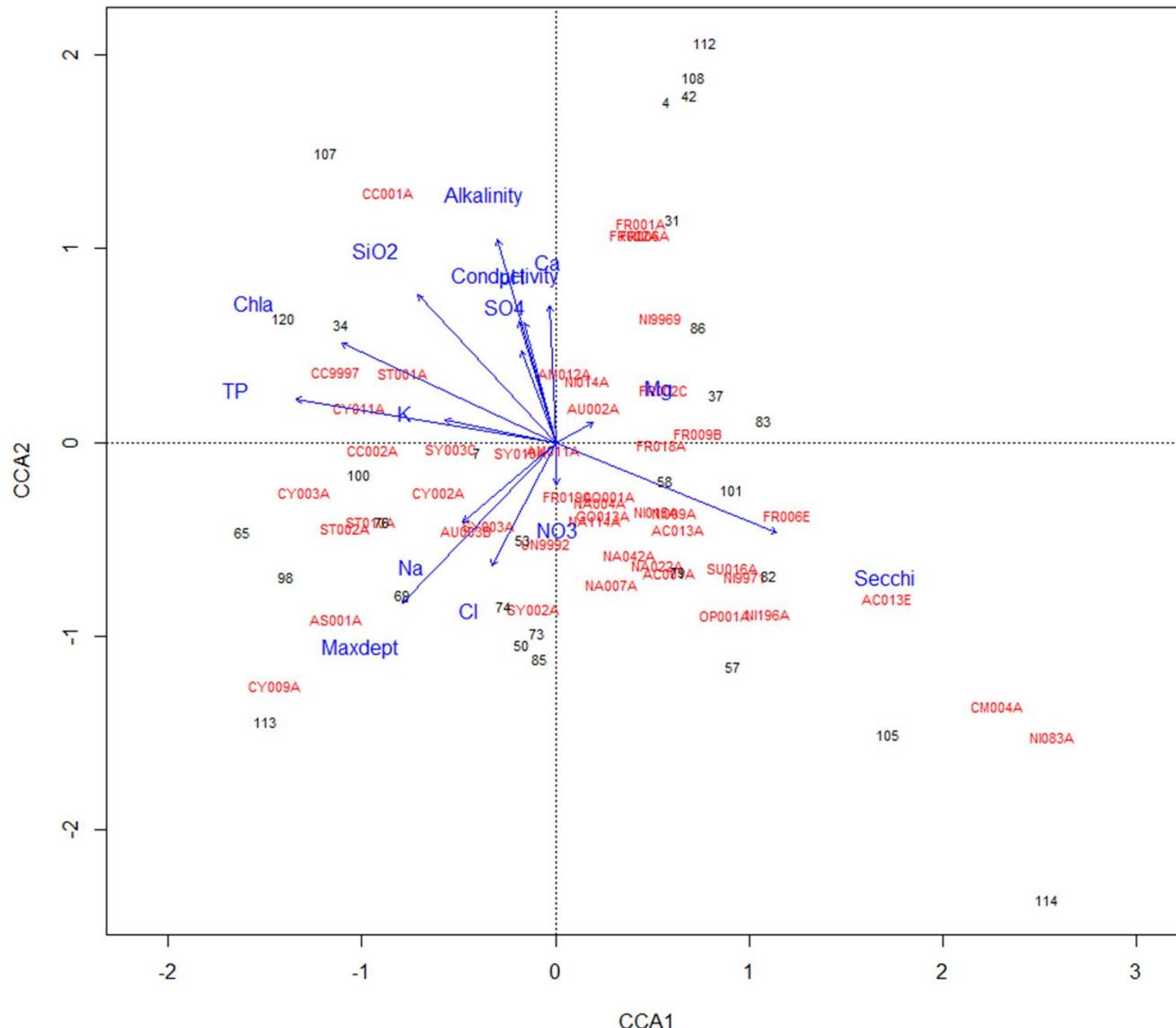
```
ponds.cca<-cca(ponds.spp~pH+Conductivity+
Alkalinity+TP+SiO2+NO3+Na+K+Mg+Ca+Cl+SO4+
Chla+Secchi+Maxdept, data=ponds.env)
```

Skrócona forma zapisu

```
ponds.cca<-cca(ponds.env~, data=ponds.env)
```

Wykres

```
plot(ponds.cca)
```


CCA triplot:

Ciągle zmienne
środowiskowe (strzałki)

Próby jako czarne liczby

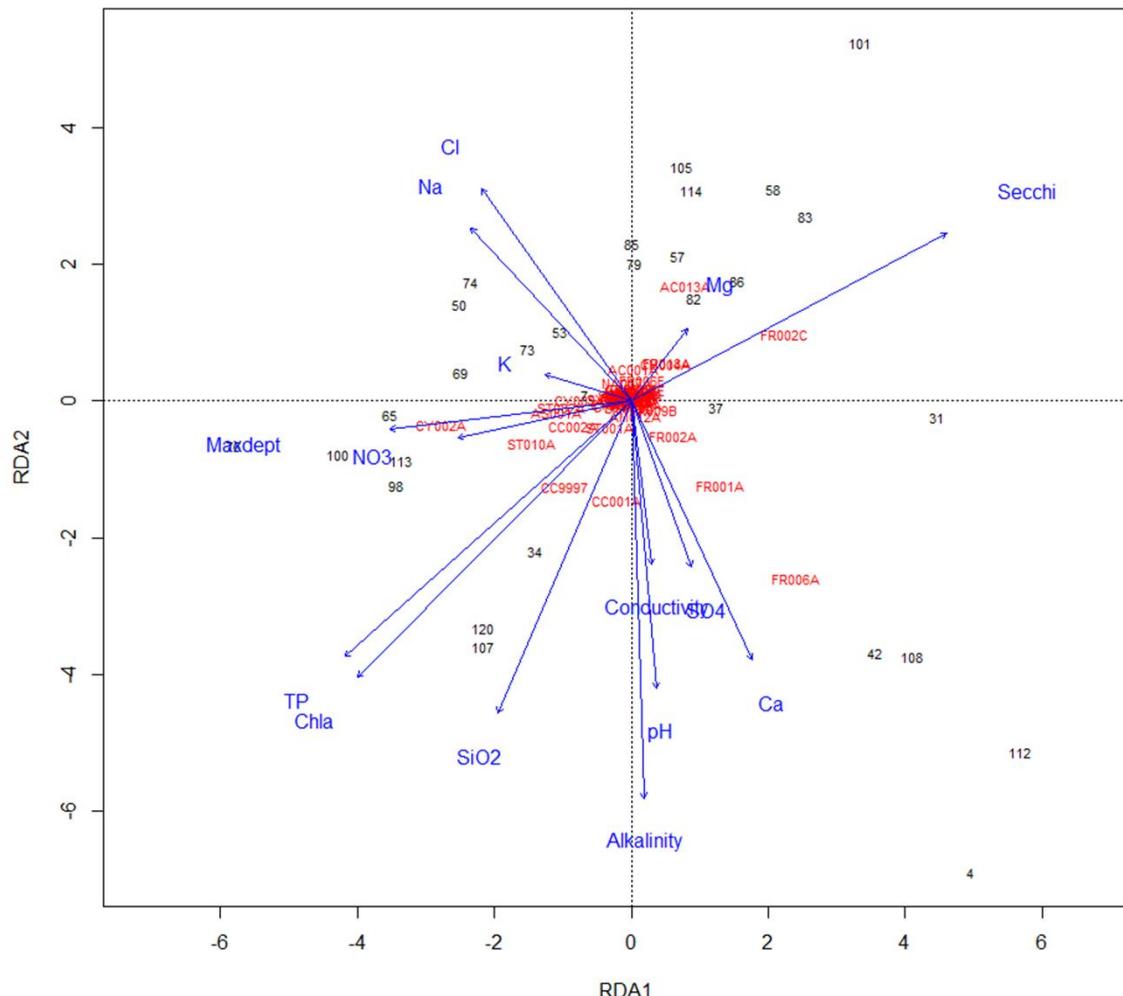
Gatunki na czerwono

RDA (ReDundancy Analysis)

Dobra do analizy krótkich gradientów (<3SD; opcjonalnie 2 lub 2.5SD)

```
ponds.rda<-rda(ponds.spp~, data=ponds.env)
```

```
plot(ponds.rda)
```


Ustalenie ważności zmiennych

Variance Inflation Factors – duże wartości VIF dla zmiennych świadczą o dużej sile korelacji tych zmiennych z innymi (dużej współliniowości – multicollinearity)

vif.cca(ponds.cca)

	pH	Conductivity	Alkalinity	TP	SiO2
	7.238890	30.262396	16.344538	10.386463	5.018683
	NO3	Na	K	Mg	Ca
	2.179886	43.888206	8.870264	23.694856	6.633363
	Cl	SO4	chl _a	Secchi	Maxdept
	36.752869	18.663534	3.755310	2.165980	2.168597

Wyrzucamy z zestawu cechy o największych wartościach VIF (powyżej 10*)

* - jedno z podejść; inne podejście: wyrzucamy VIF powyżej 5 (częste przy modelach)

Dlaczego powyżej 10?

Bo tak jest umownie przyjęte, ale niektórzy autorzy w finalnym modelu nie uwzględniają predyktorów już przy wartościach VIF>5:

“To check for collinearity between independent variables, variance inflation factors (VIF) were calculated using the corvif function in the AED package in R” - Zuur et al. (2009)

„VIF above 5 indicate high multicollinearity between independent variables (Sileshi 2014). While many biomass studies include variables that are highly correlated (e.g., diameter and height), we avoided this to ensure that the parameter estimates represented causal relationships as closely as possible - Forrester et al. (2017)

Wyrzucamy z zestawu cechy o największych wartościach VIF

```
colnames(ponds.env)
```

```
> colnames(ponds.env)
[1] "pH"           "Conductivity" "Alkalinity"   "TP"
[5] "SiO2"         "NO3"          "Na"          "K"
[9] "Mg"           "Ca"           "Cl"          "SO4"
[13] "chl.a"        "Secchi"       "Maxdept"
```

```
ponds2<-ponds.env[-c(2,3,4,7,9,11,12)]
```

```
colnames(ponds2)
```

```
> colnames(ponds2)
[1] "pH"           "SiO2"        "NO3"         "K"           "Ca"          "chl.a"       "Secchi"
[8] "Maxdept"
```

Na podstawie VIF, predyktory w ponds2 są współliniowe w najmniejszym stopniu

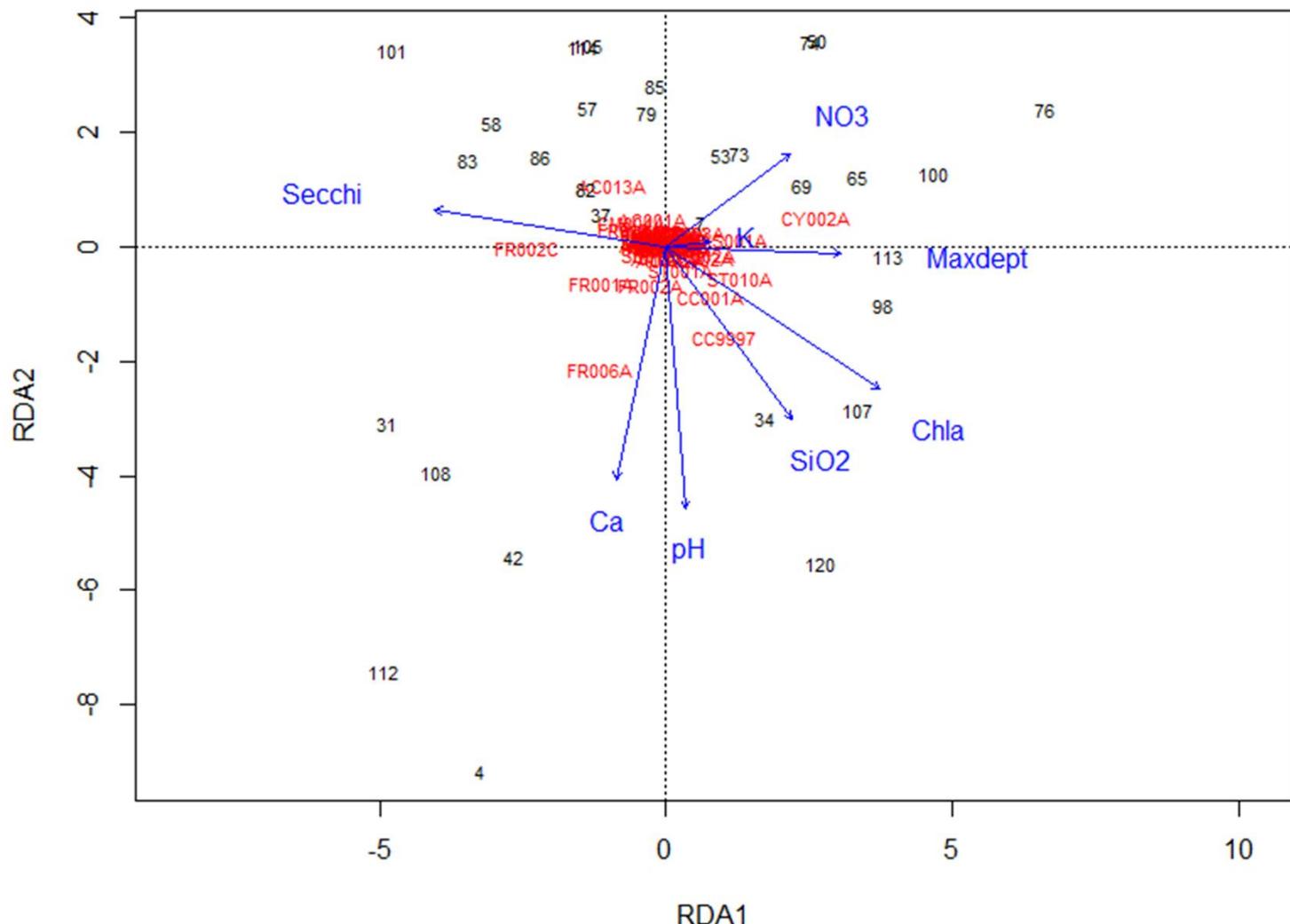
Inne podejście: wywalamy predyktor o największym VIF i patrzymy co się stanie

Jeśli będą kolejne o dużych VIF, znowu wyrzucamy ten o największej współliniowości itd.

W selekcji predyktorów pomóc może również macierz korelacji

Wniosek z analizy VIF – do naszego CCA powinniśmy użyć mniej predyktorów
Zróbmy więc CCA z mniejszą liczbą zmiennych:

```
ponds.cca2<-cca(ponds.spp~, data=ponds2)  
plot(ponds.cca2)
```


Czy nasz model jest istotny statystycznie?

Istotność modelu można sprawdzić wykonując analizę PERMANOVA:

anova(ponds.cca2)

```
> anova(ponds.cca2)
Permutation test for rda under reduced model
Permutation: free
Number of permutations: 999

Model: rda(formula = ponds.spp ~ pH + SiO2 + NO3 + K + Ca + chla + Secchi + Maxdept, data = ponds2)
      DF Variance   F Pr(>F)
Model    8  400.01 1.5655 0.005 ***
Residual 21  670.71
---
signif. codes:  0 '****' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Wychodzi, że model istotny, ale jak sprawdzić, które zmienne istotnie wpływają na biomasę niesporczaków?

```
anova(ponds.cca.final, by='terms')
```

```
> anova(ponds.cca2, by='terms')
Permutation test for rda under reduced model
Terms added sequentially (first to last)
Permutation: free
Number of permutations: 999

Model: rda(formula = ponds.spp ~ pH + SiO2 + NO3 + K + Ca + Chla + Secchi + Maxdept, data = ponds2)
      Df Variance    F Pr(>F)
pH      1   43.22 1.3532  0.174
SiO2    1   43.50 1.3620  0.161
NO3     1   42.09 1.3178  0.184
K        1   26.11 0.8175  0.611
Ca       1   44.81 1.4029  0.165
Chla    1   58.33 1.8264  0.035 *
Secchi   1   41.23 1.2910  0.204
Maxdept  1  100.72 3.1535  0.003 **
Residual 21   670.71
---
signif. codes:  0 '****' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Tylko dwa predyktory są istotne statystycznie

Ale czy ten model najlepiej opisuje wpływ właściwości fizykochemicznych na biomasę niesporczaków?

Aby to sprawdzić, można przeprowadzić krokową selekcję zmiennych i na podstawie najmniejszego AIC wybrać model, który najlepiej opisuje zależność

Do tego służy funkcja `vegan::step()`
`step(ponds.cca2)`

NIEMIEJ JEDNAK,
JEST TO
NIEBEZPIECZNE
NARZĘDZIE!!!

```
> step(ponds.cca2)
start: AIC=212.23
ponds.spp ~ pH + SiO2 + NO3 + K + Ca + chla + Secchi + Maxdept

      Df    AIC
- pH     1 211.52
- K      1 211.71
- SiO2   1 211.79
- chla   1 211.81
- Ca     1 211.99
<none>   212.23
- Secchi 1 212.44
- NO3    1 212.75
- Maxdept 1 214.43

Step: AIC=211.52
ponds.spp ~ SiO2 + NO3 + K + Ca + chla + Secchi + Maxdept

      Df    AIC
- K     1 210.98
- chla  1 211.08
- SiO2  1 211.10
- Ca    1 211.46
<none>  211.52
- Secchi 1 211.67
- NO3   1 212.00
- Maxdept 1 213.69

Step: AIC=210.98
ponds.spp ~ SiO2 + NO3 + Ca + chla + Secchi + Maxdept

      Df    AIC
- SiO2  1 210.28
- Ca    1 210.34
- chla  1 210.47
<none>  210.98
- Secchi 1 211.05
```

Model finalny:

```
Step: AIC=209.06
ponds.spp ~ NO3 + Secchi + Maxdept

          Df      AIC
<none>    209.06
- NO3      1 209.18
- Secchi   1 210.17
- Maxdept  1 210.56
call: rda(formula = ponds.spp ~ NO3 + Secchi + Maxdept, data = ponds2)

                  Inertia Proportion Rank
Total           1070.7136     1.0000
Constrained    228.5709     0.2135     3
Unconstrained  842.1428     0.7865    26
Inertia is variance

Eigenvalues for constrained axes:
  RDA1    RDA2    RDA3
131.12  59.69  37.76

Eigenvalues for unconstrained axes:
  PC1     PC2     PC3     PC4     PC5     PC6     PC7     PC8
205.34 115.72 92.32 69.86 61.23 53.24 39.60 37.98
(showing 8 of 26 unconstrained eigenvalues)
```

Zróbmy więc CCA z trzema predyktorami, uwzględnionymi w modelu finalnym:

```
cca.final<-cca(ponds.spp~NO3 + Secchi + Maxdept, data=ponds2)
plot(cca.final)
```

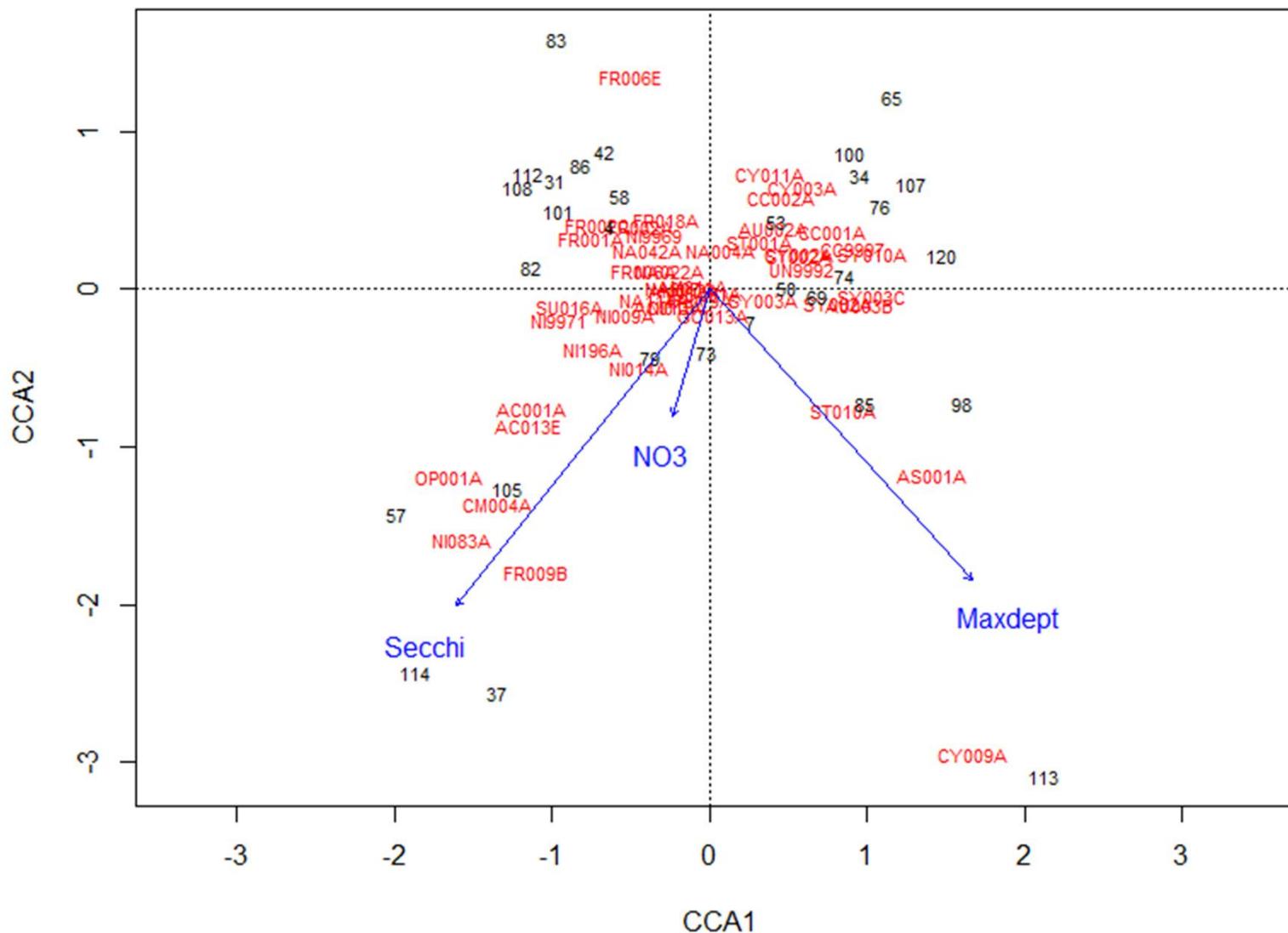
A potem PERMANOVA:

```
anova(cca.final, by="terms")
```

```
> anova(cca.final, by="terms")
Permutation test for cca under reduced model
Terms added sequentially (first to last)
Permutation: free
Number of permutations: 999

Model: cca(formula = ponds.spp ~ NO3 + secchi + Maxdept, data = ponds2)
      Df  chisquare    F Pr(>F)
NO3     1    0.2302 1.2447  0.152
Secchi  1    0.3617 1.9555  0.003 **
Maxdept 1    0.4114 2.2245  0.001 ***
Residual 26   4.8089
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

Tylko przejrzystość i głębokość wody istotnie **statystycznie** wpływa na obfitość występowania niesporczaków

Ile procent zmienności wyjaśnia model finalny?

Obliczmy R2

```
> RsquareAdj(cca.final)
$ r.squared
[1] 0.1726241

$adj.r.squared
[1] 0.07863976
```

Secchi, NO3 i Maxdept wyjaśniają łącznie tylko około 8% różnic w obfitości występowania niesporczaków w próbach badawczych

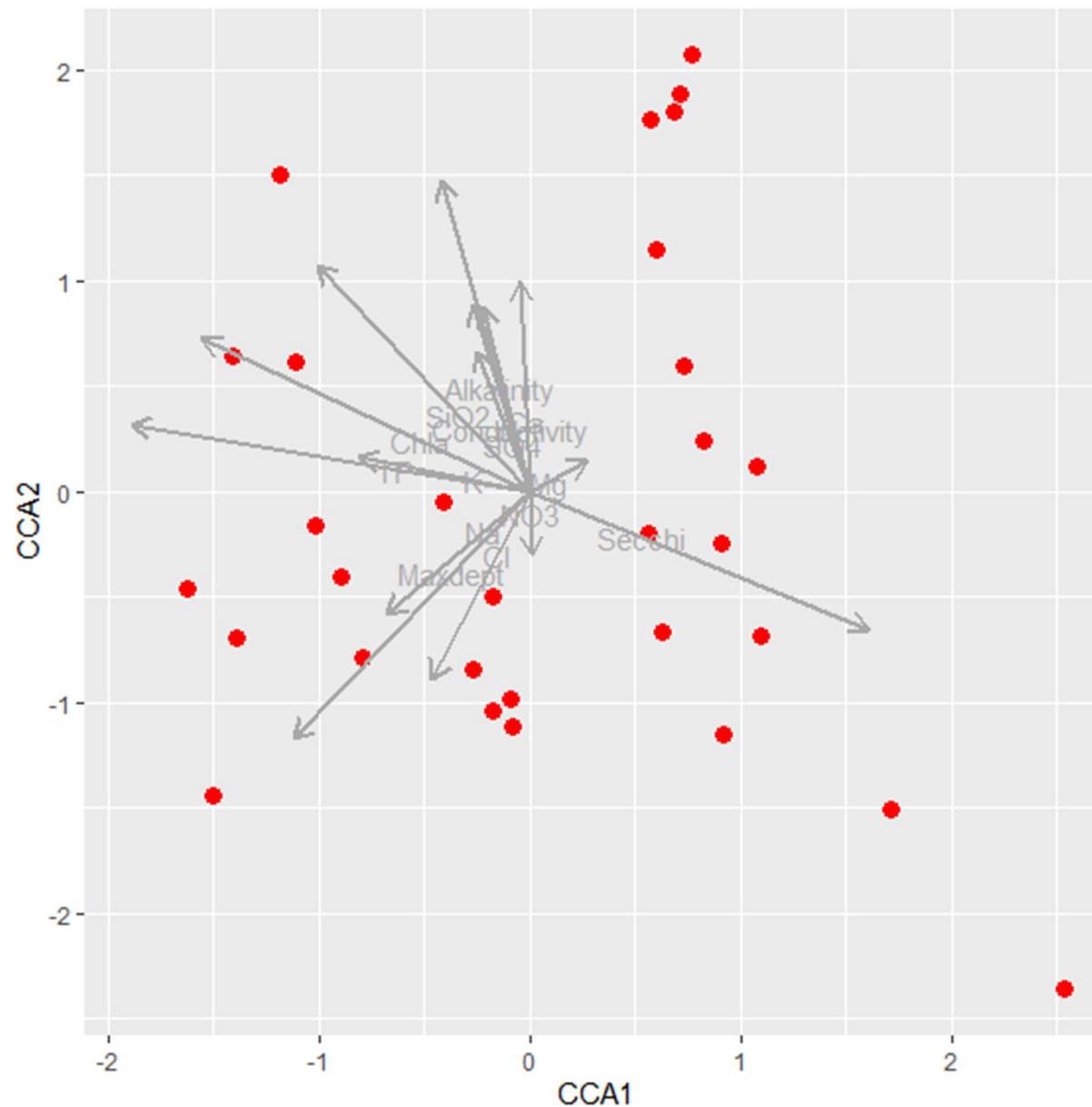
Mało/dużo?

Z „tradycyjnego” punktu widzenia istotności statystycznej - mało

Z bardziej „nowoczesnego” punktu widzenia „effect sizes” mogą być duże i biologicznie interpretowalne

Zależy od tego, czy potrafimy je pokazać i wyjaśnić w wynikach/dyskusji

Tworzenie wykresu RDA/CCA w ggplot2

Przeprowadzenie RDA/CCA

```
ponds.cca<-cca(ponds.spp~, data=ponds.env)
```

Ekstrakcja współrzędnych dla pierwszej i drugiej osi ordynacyjnej (dla RDA i CCA tak samo)

```
sites<-as.data.frame(scores(ponds.cca)$sites)
```

Ekstrakcja współrzędnych aktywnie nałożonych zmiennych środowiskowych wzdłuż CCA1 i CCA2

```
szczalki<-data.frame(CCA1=ponds.cca$CCA$biplot[,1],  
CCA2=ponds.cca$CCA$biplot[,2])
```

Obrazken:

```
ggplot(sites)+  
  geom_point(aes(x=CCA1,y=CCA2), col="red", size=3)+  
  geom_segment(data=szczalki,  
    aes(x=0, xend=CCA1, y=0, yend=CCA2),  
    arrow = arrow(length = unit(0.3,'cm')),  
    color='darkgray', size=.9)+  
  geom_text(data=as.data.frame(rownames(szczalki)),  
    aes(x=szczalki$CCA1,y=szczalki$CCA2,  
        label=rownames(szczalki)),  
    color="darkgray")
```

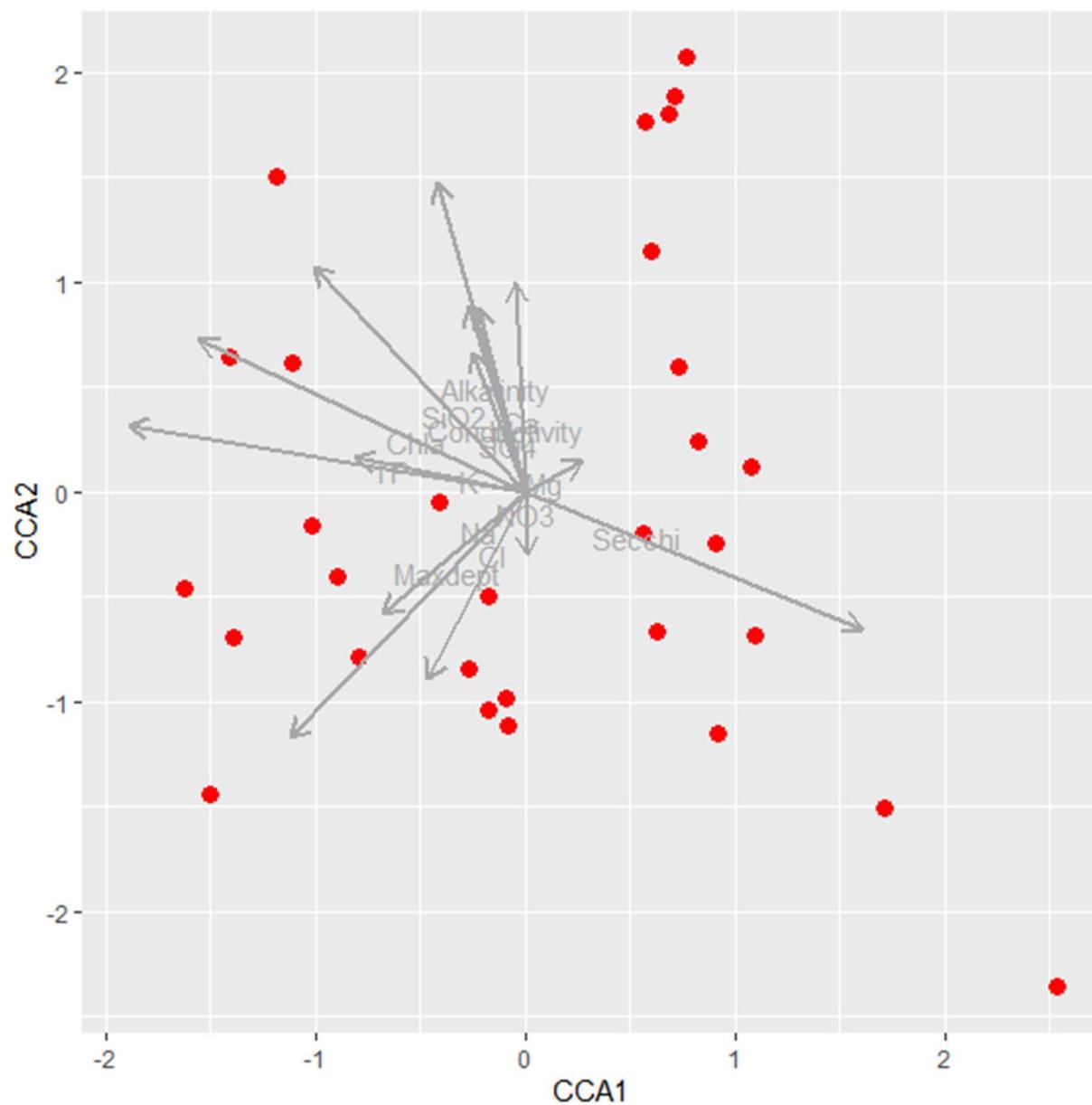

Wykres nieczytelny?

Co można zrobić?

Pomnożyć współrzędne wektorów, np. razy 3:

```
ggplot(sites)+  
  geom_point(aes(x=CCA1,y=CCA2), col="red", size=3)+  
  theme_bw()+theme(panel.grid = element_blank())+  
  geom_segment(data=szczalki*3,  
    aes(x=0, xend=CCA1, y=0, yend=CCA2),  
    arrow = arrow(length = unit(0.3,'cm')),  
    color='darkgray', size=.9)+  
  geom_text(data=as.data.frame(rownames(szczalki)),  
    aes(x=szczalki$CCA1,y=szczalki$CCA2,  
        label=rownames(szczalki)),  
    color="darkgray")
```


BIAŁOWIESKA SZKOŁA STATYSTYKI
BSS